

บทที่ 4

วิเคราะห์อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ. 1978 กับสนธิสัญญาการรวมรัฐเยอรมัน

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงเวียนนา ว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ. 1978 จะเห็นได้ว่ามีแยกลักษณะการได้ดินแดนของรัฐแตกต่างกันออกไปโดยพิจารณาจากการสูญเสียดินแดนของรัฐเดิม และการได้ดินแดนของรัฐเดิม ประกอบกับการได้มาและการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐผู้สืบสิทธิ เพื่อวางหลักกฎหมายเกี่ยวกับการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญาจากการได้ดินแดนของรัฐผู้สืบสิทธิ ซึ่งบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 ได้กำหนดขอบเขตการใช้อ้างอิงกับอนุสัญญาฯ ดังกล่าว จะต้องเป็นเรื่องระหว่างรัฐกับรัฐเท่านั้น ดังนั้นสิ่งที่ต้องทำการพิจารณาเป็นประการแรกคือ การรวมเยอรมันอยู่ภายใต้ขอบเขตการอ้างสิทธิ์ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 โดยเป็นเรื่องของการได้ดินแดนและการสูญเสียดินแดนของรัฐหรือไม่ เนื่องจากเยอรมันภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ล่มสลายได้ถูกแบ่งออกเป็นสองประเทศ คือ เยอรมันตะวันตก และเยอรมันตะวันออก โดยทั้งสองประเทศต่างก็อ้างว่าตนเองเป็นตัวแทนที่ถูกต้องของเยอรมันในอดีต โดยปฏิเสธที่จะรับรองความเป็นรัฐของอีกรัฐหนึ่ง จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1972 ปัญหาดังกล่าวได้ยุติลงจากการทำสนธิสัญญาพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างเยอรมันตะวันตกและเยอรมันตะวันออก โดยเยอรมันทั้งสองต่างก็ยอมรับในความเป็นรัฐเอกราชซึ่งกันและกัน โดยแต่ละฝ่ายจะใช้อำนาจอธิปไตยของตนภายในอาณาเขตแห่งรัฐตนเท่านั้น กล่าวคือแต่ละฝ่ายจะไม่อาจกระทำแทนอีกรัฐหนึ่งในกิจการระหว่างประเทศหรือดำเนินการในนามของอีกรัฐหนึ่งได้¹ ปัญหาในการพิจารณาว่าเยอรมันตะวันตก และเยอรมันตะวันออก มีความเป็น "รัฐ" ตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือไม่ จึงเป็นที่ยุติลงโดยเยอรมันทั้งสองต่างก็เป็น "รัฐ" ตามกฎหมายระหว่างประเทศที่แยกออกจากกันอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นประเด็นในการพิจารณาต่อไปจึงมีว่าการรวมเยอรมันเป็นการรวมในลักษณะใด ตรงกับบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 หรือไม่ และการใช้หลักกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในสนธิสัญญา

¹บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, "ปัญหาเกี่ยวกับสถานภาพทางกฎหมายระหว่างประเทศเยอรมัน," วารสารนิติศาสตร์ 20 (มิถุนายน 2533) : 180-195.

การรวมรัฐเบอร์มันมีความสอดคล้องหรือมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.1978 อย่างไร อีกทั้งแนวปฏิบัติของเบอร์มันภายหลังการรวมรัฐเป็นไปตามหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ.1978 หรือไม่ ดังนั้นในการวิเคราะห์ที่อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ.1978 กับสนธิสัญญาการรวมรัฐ ผู้เขียนถึงขอแบ่งการพิจารณาออกเป็นส่วน ๆ ด้วยกัน รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การรวมเบอร์มันภายใต้สนธิสัญญาการรวมรัฐมีลักษณะเป็นการรวมรัฐหรือการโอนดินแดน

การที่จะทำการพิจารณาว่าการรวมรัฐเบอร์มันตามที่ปรากฏในสนธิสัญญาการรวมรัฐเป็นการรวมรัฐหรือการโอนดินแดนในทางกฎหมายระหว่างประเทศจำเป็นต้องพิจารณาจากลักษณะการได้ดินแดนของรัฐผู้สืบสิทธิและการสูญเสียดินแดนของรัฐเดิม ตามที่บัญญัติอยู่ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ.1978 จากการพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการโอนดินแดนของรัฐตรงกับมาตรา 15 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิ ค.ศ.1978 ซึ่งได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะของการโอนดินแดนว่า ได้แก่กรณีของรัฐเดิมสูญเสียอำนาจอธิปไตยของภายในดินแดนบางส่วนที่โอนไปยังรัฐผู้สืบสิทธิ ซึ่งการสูญเสียดินแดนบางส่วนของรัฐเดิมนี้ไม่เป็นเหตุให้รัฐเดิมสิ้นสุดความเป็นรัฐลงไปทั้งหมด เพียงแต่มีดินแดนลดน้อยลงไปจากเดิม การโอนดินแดนจึงแตกต่างไปจากการรวมรัฐตามที่ระบุอยู่ในมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐเดิมสูญเสียอำนาจอธิปไตยของตนเองไปทั้งหมด จากการที่ดินแดนของรัฐเดิมทั้งหมดได้ถูกรวมเข้ากับดินแดนของรัฐผู้สืบสิทธิ ทำให้รัฐเดิมสิ้นสุดความเป็นรัฐลงไปทั้งหมด จากลักษณะความแตกต่างของการรวมรัฐและการโอนดินแดนจึงนำมาสู่การพิจารณาว่าการรวมเบอร์มันเป็นการรวมในลักษณะใดในทางกฎหมาย ระหว่างประเทศ

ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรวมรัฐกับการโอนดินแดนตามอนุสัญญากรุงเวียนนา
ว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ.1978

ข้อควรพิจารณา	การรวมรัฐ(มาตรา 31)	การโอนดินแดน(มาตรา 15)
1. <u>รูปแบบการได้ดินแดน</u>	1.1 ได้แก่กรณีของรัฐตั้งแต่ 2 รัฐขึ้นไปมีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเองอย่างสมบูรณ์มาตั้งแต่ต้น ได้รวมรัฐเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นรัฐผู้สืบสิทธิ การได้ดินแดนด้วยการรวมรัฐนี้ รัฐผู้สืบสิทธิได้รับดินแดนของรัฐเดิมทั้งหมด เพียงรัฐเดียว(one successor State)	1.1 ได้แก่กรณีที่รัฐเดิมได้โอนดินแดนบางส่วนของตนไปยังอีกรัฐผู้สืบสิทธิ คือทำให้รัฐผู้สืบสิทธิมีดินแดนเพิ่มมากขึ้นในขณะที่รัฐเดิมมีดินแดนน้อยลง การรวมดินแดนด้วยการโอนดินแดนรัฐผู้สืบสิทธิได้รับดินแดนของรัฐเดิมเพียงบางส่วน
2. <u>ความเป็นบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ (รัฐ)</u>	2.1 รัฐที่มารวมกันจะต้องมีความเป็นรัฐอย่างสมบูรณ์ ผลของการรวมรัฐก่อให้เกิดรัฐเพียงรัฐเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบคือ ก. การรวมรัฐที่เป็นการสร้างรูปแบบของรัฐขึ้นมาใหม่ รัฐที่เข้ามารวมกันทุกรัฐจะสิ้นสุดความเป็นรัฐไปหมดทุกรัฐ ข. การรวมรัฐไม่ได้เป็นการสร้างรัฐขึ้นมาใหม่ ได้แก่ การรวมดินแดนของรัฐอื่นทั้งหมด มีเพียงรัฐผู้สืบสิทธิเพียงรัฐเดียวที่ยังคงความเป็นรัฐอยู่ต่อไป ค. การรวมรัฐที่เป็นการรวมอำนาจอธิปไตยและดินแดนเข้าด้วยกันรัฐที่เข้ามารวมทุกรัฐสิ้นสุดความเป็นรัฐลงหมดทุกรัฐ	2.1 รัฐเดิมที่ทำการโอนดินแดนและรัฐผู้สืบสิทธิที่รับโอนดินแดนจะต้องมีความเป็นรัฐอย่างสมบูรณ์ในวันที่มีการโอนดินแดน 2.2 "ดินแดนบางส่วน" ที่ได้มีการโอนไปยังรัฐผู้สืบสิทธิจะต้องอยู่ภายใต้การใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐผู้สืบสิทธิจะมีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเองจากการถูกโอนดินแดนบางส่วนนี้ไม่ได้ 2.3 ภายหลังจากการโอนดินแดน รัฐเดิมและรัฐผู้สืบสิทธิต่างยังคงความเป็นบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ (รัฐ) อยู่ต่อไป
3. <u>การใช้อำนาจอธิปไตย</u>	3.1 กรณีที่เป็นการสร้างรัฐขึ้นมาใหม่ "รัฐผู้สืบสิทธิ" จะใช้อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐเดิมทั้งหมด โดยอำนาจอธิปไตยของรัฐผู้สืบสิทธิเกิดขึ้นมาจาก	3.1 "รัฐผู้สืบสิทธิ" ใช้อำนาจขยายการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐผู้สืบสิทธิไปยังดินแดนบางส่วนที่ได้รับโอนมาจากรัฐเดิม

ข้อควรพิจารณา	การรวมรัฐ(มาตรา 31)	การโอนดินแดน(มาตรา 15)
	<p>การรวมอำนาจอธิปไตยของรัฐเดิมหลายรัฐให้กลายเป็นอำนาจอธิปไตยของรัฐผู้สืบทอดเพียงอำนาจอธิปไตยเดียว ซึ่งการรวมอำนาจ"อำนาจอธิปไตย" เช่นนี้เกิดขึ้นจากการรวมรัฐที่เป็นการสร้างรัฐขึ้นมาใหม่</p> <p>3.2 รัฐผู้สืบทอดใช้อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐเดิมที่ถูกรวมรัฐ โดยการรวมอำนาจอธิปไตยของรัฐเดิมเข้ากับอำนาจอธิปไตยของรัฐผู้สืบทอดและขยายการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐผู้สืบทอดของรัฐเดิมเหล่านั้น เนื่องจากเป็นการรวมรัฐที่ไม่ได้เป็นการสร้างรัฐขึ้นมาใหม่ แต่เป็นการรวมดินแดนที่รัฐผู้สืบทอดมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนดังกล่าว</p>	<p>3.2 "รัฐเดิม" ใช้อำนาจอธิปไตยของตนในดินแดนส่วนที่เหลืออยู่</p>
<p>4. <u>หลักกฎหมายที่ใช้ในส่วนของสนธิสัญญา</u></p>	<p>4.1 ใช้หลัก "Merger rule" ² กล่าวคือสนธิสัญญาของรัฐเดิมแต่ละรัฐยังมีผลบังคับใช้ต่อไปภายในดินแดนของตน (ipso jure continuity) หลังจากการรวมรัฐ อย่างไรก็ตามสนธิสัญญาของรัฐเดิมไม่อาจใช้บังคับต่อไปในดินแดนของรัฐเดิมได้ หากปรากฏจาก</p>	<p>4.1 ใช้หลัก "Moving Boundaries Rule" ³ หรือ "Moving Treaty-Frontiers" ⁴ กล่าวคือรัฐผู้สืบทอดจะขยายการใช้อำนาจสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอดอันมีต่อไปยังดินแดนที่ได้รับโอนมาจากรัฐเดิม โดยสนธิสัญญาของรัฐเดิมจะสิ้นสุดการใช้อำนาจ</p>

²"Taking Reichs Seriously :German Unification and the Law of State Succession," Havard law Review, p.590-591.

³Ibid., p.591.

⁴United Nations, "Succession of States in respect of treaties", Yearbook of the International Law Commission, p.208.

ข้อควรพิจารณา	การรวมรัฐ(มาตรา 31)	การโอนดินแดน(มาตรา 15)
	<p>สนธิสัญญากำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือจะเป็นการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขอย่างสำคัญในการปฏิบัติตามสนธิสัญญาของรัฐเดิม (rebus sic stantibus)</p>	<p>ในดินแดนดังกล่าวเนื่องจากรัฐเดิมสิ้นสุดการใช้อำนาจอธิปไตยในดินแดนดังกล่าว อย่างไรก็ตาม สนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทิตีไม่อาจขอยายการใช้บังคับไปยังดินแดนที่ได้รับโอนมา หากปรากฏจากสนธิสัญญาหรือสนธิสัญญากำหนดหรือจะเป็นการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขอย่างมากในการปฏิบัติตามสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทิตี (rebus sic stantibus)</p>
<p>5. <u>รูปแบบกรณีที่เกิดขึ้นกับการใช้หลักกฎหมายในส่วนของสนธิสัญญา</u></p>	<p>5.1 การรวมรัฐที่เป็นการสร้างรูปแบบของรัฐขึ้นมาใหม่⁵ เช่น การรวมตัวของรัฐเดี่ยวหลายรัฐกลายเป็นสหพันธรัฐสวิส</p> <p>5.2 การรวมรัฐที่เป็นการรวมดินแดน</p> <p>5.3 การรวมรัฐที่เป็นการรวมอำนาจอธิปไตยสองรัฐให้เหลืออำนาจอธิปไตยเพียงรัฐเดียว (the Uniting of two existing sovereign States into one)⁶ โดยมีรูปแบบการปกครองเป็นรัฐเดี่ยว เช่น การรวมรัฐระหว่างฮิปต์และซีเรียหรือระหว่าง Tanganyika กับ Zanzibar</p>	<p>5.1 ดินแดนบางส่วนของรัฐเดิมโอนไปยังรัฐผู้สืบทิตี</p> <p>5.2 ดินแดนที่แยกออกมาจากรัฐเดิมและรวมเข้ากับอีกรัฐหนึ่ง (part of territory separates from that state and unites with another state)</p> <p>5.3 ดินแดนในอาณานิคมมารวมกับรัฐผู้สืบทิตี ซึ่งมีใช้รัฐแม่⁷ ในขณะที่ยังเป็นดินแดนอาณานิคมอยู่</p>

⁵Ibid., p.253.

⁶Ibid., p.258.

⁷United Nations, "Succession of States in respect of matters other than treaties," Yearbook of the International Law Commission, p.31.

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในสนธิสัญญาการรวมรัฐ (Unification Treaty) มาตรา 1 มาตรา 3 และมาตรา 4⁸ จะเห็นได้ว่าเยอรมันตะวันออกได้นำดินแดนของตนทั้งหมดเข้าไปรวมกับเยอรมันตะวันตก ตรงกับมาตรา 23 ของกฎหมายพื้นฐาน (Basic Law) ของเยอรมันตะวันตกเป็นผลให้ดินแดนดังกล่าวกลายเป็นดินแดนของเยอรมันตะวันตกและอยู่ภายใต้การใช้อำนาจอธิปไตยของเยอรมันตะวันตก ซึ่งแต่เดิมมาตราของกฎหมายพื้นฐานได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้อำนาจอธิปไตยของเยอรมันตะวันตกให้ใช้บังคับในดินแดนของมลรัฐ Baden Bavaria Bremen Grater Berlin Hamburg Hesse Lower Saxony North Rhine - Westphalia Rhineland - Palatinate Schleswig - Holstein Wuerttemberg - Baden และ Wuerttemberg - Hohenzollern และดินแดนเยอรมันในส่วนอื่นจะถูกกฎหมายพื้นฐานใช้บังคับเมื่อได้ทำการภาคยานุวัติ

Article 23 (Jurisdiction of the Basic Law) For the time being, this Basic Law shall apply in the territory of the Laender of Baden, Bavaria, Bremen, Greater Berlin Hamburg, ..., Wuerttemberg Hohenzollern In other parts of Germany it shall be put into force on their accession."⁹ และจากบทบัญญัติในสนธิสัญญาการรวมรัฐตามมาตรา 1 ทำให้ดินแดนของเยอรมันตะวันออก ซึ่งได้แก่ Brandenburg Mecklenburg - Western Pomerania Saxony Saxony - Anhalt และ Thuringia กลายมาเป็นมลรัฐของเยอรมันตะวันตก

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าบทบัญญัติตามมาตรา 23 ไม่ได้กำหนดว่า "ดินแดนเยอรมันในส่วนอื่น" ต้องเป็นดินแดนที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐอื่น หรือเป็นดินแดนที่มีความเป็นรัฐแต่เพียงอย่างเดียว แต่เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติมาตราดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ร่างมีเจตนาที่จะให้ "ดินแดนเยอรมันในส่วนอื่น" หมายความว่าดินแดนของเยอรมันตะวันออก เนื่องจากบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปภายหลังจากที่เยอรมันตะวันออกได้มารวมกับเยอรมันตะวันตกโดยชอบเขตการใช้อำนาจพื้นฐานได้ถูกระบุไว้ในบทนำของกฎหมายพื้นฐานในปัจจุบัน ดังนั้นการรวมเยอรมันตะวันออกภายใต้มาตรา 23 จึงเป็นการรวมดินแดนของเยอรมันตะวันออกทั้งหมดเข้า

⁸"Treaty between the Federal Republic of Germany and the German Democratic Republic on the Establishment of German Unity," International Legal Materials 30(March 1991), p.464-465.

⁹Gunther Doeker and Jens A. Bruckner, The Federal Republic of Germany & The Germany Democratic Republic in International Relations, Vol.1 (New York : Oceana Publications, Dobbs Feery, 1979), p.78.

ไปยังเยอรมันตะวันตก โดยเยอรมันตะวันตกขยายการใช้บังคับอำนาจอธิปไตยของตนเข้าไปยังดินแดนของเยอรมันตะวันออก การรวมเยอรมันตามสนธิสัญญาการรวมรัฐจึงเป็นการที่รัฐเดิม คือ เยอรมันตะวันออกสูญเสียความเป็นรัฐลงทั้งหมดจากการรวมดินแดนเข้ากับเยอรมันตะวันตก ซึ่งถือได้ว่าเป็น "การรวมรัฐ" ตามมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ.1978¹⁰ เนื่องจากการรวมรัฐนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นการรวมรัฐที่เป็นการสร้างรัฐขึ้นมาใหม่เสมอไป เช่นการรวมของสหพันธรัฐสวิส ฯลฯ แต่การรวมรัฐตามบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวให้หมายความรวมถึงการรวมรัฐที่มีลักษณะเป็นการรวมดินแดน โดยรัฐที่ได้รับดินแดนเข้ามายังคงมีความเป็น "รัฐ" ตามกฎหมายระหว่างประเทศต่อไป เช่น การรวมดินแดนของ Texas เข้ากับสหรัฐอเมริกา ฯลฯ และการรวมรัฐที่ไม่ได้เป็นการสร้างรัฐขึ้นมาใหม่เนื่องจากรูปแบบของการปกครองของรัฐไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่นการรวมอียิปต์กับซีเรียเป็น United Arab Republic ฯลฯ สำหรับการรวมเยอรมันตามสนธิสัญญาการรวมรัฐ เป็นการรวมรัฐที่ไม่ได้เป็นการสร้างรัฐขึ้นมาใหม่ แต่เป็นการรวมรัฐที่มีลักษณะเป็นการรวมดินแดน โดยเยอรมันตะวันตกเป็นรัฐที่ได้รับดินแดนเข้ามาโดยยังคงความเป็น "รัฐ" อยู่ต่อไปหลักเกณฑ์ในเรื่องการโอนดินแดนตามที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 15 ของอนุสัญญากรุงเวียนนา ว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ.1978¹¹ จึงไม่อาจนำมาใช้กับกรณีการรวมเยอรมัน เนื่องจากการโอนดินแดนตามมาตรา 15 ได้แก่ กรณีที่รัฐเดิมสูญเสียดินแดนบางส่วน และรัฐผู้สืบสิทธิ (รัฐผู้รับโอน) ได้รับดินแดนเพิ่มบางส่วน โดยทั้งรัฐเดิมและรัฐผู้สืบสิทธิ ต่างก็มีความเป็นรัฐสืบเนื่องอยู่ต่อไปทั้งสองรัฐ กรณีการรวมเยอรมันมิใช่เป็นการโอนดินแดนบางส่วนของรัฐเดิมไปยังรัฐผู้สืบสิทธิตามมาตรา 15 แต่เป็นที่เยอรมันตะวันตกได้รับดินแดนทั้งหมดของเยอรมันตะวันออกการได้ดินแดนของเยอรมันตะวันตกดังกล่าวจึงเป็นการได้รับดินแดนทั้งหมด (total absorbtion) ซึ่งตรงกับหลักเกณฑ์ในเรื่องการรวมรัฐ ดังตารางที่ผู้เขียนจะได้แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรวมรัฐกับการโอนดินแดนตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ. 1978 ดังต่อไปนี้

4.2 ความสอดคล้องของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ.1978 กับสนธิสัญญาการรวมรัฐ

ก่อนที่จะทำการพิจารณาว่าบทบัญญัติในสนธิสัญญาการรวมรัฐในส่วนของการใช้บังคับ

¹⁰"Vienna Convention on Succession of States in respect of Treaties 1978," American Journal of International Law, p.975-976.

¹¹Ibid., p.975-976.

สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกและเยอรมันตะวันออกสอดคล้องกับบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 หรือไม่ จำเป็นต้องพิจารณาหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 ก่อนว่าบทบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการบัญญัติอย่างไรจากการพิจารณาบทบัญญัติที่ปรากฏในอนุสัญญาดังกล่าวพบว่าผู้ร่างกฎหมายต้องการกำหนดหน้าที่ของรัฐผู้สืบสิทธิที่มีต่อพันธกรณีในสนธิสัญญาของรัฐเดิมในดินแดนที่มีการสืบสิทธิของรัฐเกิดขึ้นเท่านั้น พันธกรณีในสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบสิทธิ จึงไม่ได้มีบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ เพราะรัฐผู้สืบสิทธิไม่จำเป็นต้องสืบสิทธิในสนธิสัญญาของตนเอง ดังนั้นเมื่อพิจารณาหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ. 1978 กรณีการรวมรัฐ (มาตรา 31) กับหลักเกณฑ์ที่ปรากฏอยู่ในสนธิสัญญาการรวมรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกและเยอรมันตะวันออก (มาตรา 11 และ มาตรา 12) จะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าว มีทั้งความสอดคล้องและมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 โดยผู้เขียนขอแบ่งการพิจารณาออกเป็นสองส่วนด้วยกันคือในส่วนของสนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันตกเป็นภาคีกับในส่วนของสนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันออกเป็นภาคี รายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

4.2.1 สนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันตกเป็นภาคีขยายการบังคับใช้ไปในดินแดนเยอรมันตะวันออก

เมื่อการรวมรัฐเยอรมันตามสนธิสัญญาการรวมรัฐมีลักษณะ เป็นการรวมรัฐซึ่งตรงกับบทบัญญัติในมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 กล่าวคือ เป็นกรณีของรัฐเดิม คือเยอรมันตะวันออก สูญเสียดินแดนและอำนาจอธิปไตยของตนทั้งหมด โดยการเข้าไปรวมกับรัฐผู้สืบสิทธิ คือเยอรมันตะวันตก โดยที่เยอรมันตะวันตกยังคงมีความเป็น "รัฐ" อยู่ต่อไปภายหลังการรวมรัฐ และได้ใช้อำนาจอธิปไตยที่มีอยู่นั้นขยายไปยังดินแดนเยอรมันตะวันออกโดยอัตโนมัติตั้งแต่วันที่สนธิสัญญาการรวมรัฐมีผลใช้บังคับการรวมรัฐดังกล่าวจึงไม่ได้เป็นการรวมรัฐที่เป็นการสร้างรูปแบบของรัฐขึ้นมาใหม่ หรือเป็นการรวมรัฐให้กลายเป็นรัฐขึ้นมาใหม่เพียงรัฐเดียว แต่เป็นการรวมรัฐที่มีลักษณะเป็นการรวมดินแดน ซึ่งการรวมในลักษณะดังกล่าวทำให้เยอรมันตะวันออกอยู่ในฐานะของ "รัฐผู้สืบสิทธิ" และเยอรมันตะวันออกอยู่ในฐานะของ "รัฐเดิม" เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในมาตรา 31 จะเห็นได้ว่าการวางหลักกฎหมายเกี่ยวกับสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญาเมื่อมีการรวมรัฐเกิดขึ้น โดยกำหนดให้สนธิสัญญาของรัฐเดิมแต่ละรัฐจะยังคงมีผลบังคับใช้ต่อไปในดินแดนของรัฐแต่ละรัฐภายหลังการรวมรัฐ เว้นแต่รัฐผู้สืบสิทธิและรัฐภาคีในสนธิสัญญาลิ้นสุดการใช้บังคับ หรือให้ขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐเดิมไปตลอดทั้งดินแดนของรัฐผู้สืบสิทธิ รัฐผู้สืบสิทธิเป็นผู้แจ้งความจำนงหรือได้รับความเห็นชอบจากคู่สัญญา หรือปรากฏจากสนธิสัญญาของรัฐเดิม หรือสนธิสัญญาของรัฐเดิมกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือจะเป็นการ

เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขอย่างสำคัญในการปฏิบัติตามสนธิสัญญาของรัฐเดิม¹²

ดังนั้นบทบัญญัติในมาตรา 31 จึงวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานะภาพของสนธิสัญญาของรัฐเดิมภายหลังการรวมรัฐและการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐเดิม ภายหลังจากการรวมรัฐ ด้วยเหตุนี้บทบัญญัติในมาตรา 31 จึงใช้พิจารณาเกี่ยวกับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกเท่านั้น เพราะเยอรมันตะวันออกอยู่ในฐานะของรัฐเดิมภายหลังการรวมรัฐ สำหรับเยอรมันตะวันตกไม่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังกล่าว เนื่องจากเยอรมันตะวันตกอยู่ในฐานะของรัฐผู้สืบทอด ดังรายละเอียดได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ประเด็นจึงนำมาสู่การพิจารณาว่าหลักกฎหมายใดที่จะนำมาพิจารณาการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอด เมื่อมีการรวมรัฐเกิดขึ้นเนื่องจากบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ. 1978 ได้วางหลักกฎหมายเกี่ยวกับสถานะภาพและการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐเดิมเท่านั้น ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวสอดคล้องกับกรณีการรวมรัฐที่เป็นการสร้างรัฐขึ้นมาใหม่ เพราะรัฐที่เข้ามารวมกันของรัฐได้สิ้นสุดความเป็นรัฐลงไปหมดทุกรัฐ และกลายเป็นรัฐขึ้นมาใหม่ ปัญหาเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอดจึงไม่เกิดขึ้น เนื่องจากรัฐทุกรัฐที่เข้ามารวมกันอยู่ในฐานะของรัฐเดิมทั้งหมด ในขณะที่การรวมรัฐที่มีลักษณะเป็นการรวมดินแดน รัฐผู้สืบทอดไม่ได้เป็นรัฐขึ้นมาใหม่จากการรวมรัฐ ปัญหาเกี่ยวกับสถานะภาพและการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอด จึงเกิดขึ้นกับการรวมรัฐในลักษณะเป็นการรวมดินแดนว่าจะมีสถานะภาพและการใช้บังคับอย่างไร ภายหลังจากการรวมรัฐ

เมื่อพิจารณาจากสนธิสัญญาการรวมรัฐเยอรมันมาตรา 11 ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตก ซึ่งเป็นรัฐผู้สืบทอดโดยกำหนดให้สนธิสัญญาระหว่างประเทศ ความตกลงระหว่างประเทศ สนธิสัญญาในการก่อตั้งหรือเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศหรือสถาบันระหว่างประเทศที่เยอรมันตะวันตกเป็นภาคีให้มีผลใช้บังคับอยู่ต่อไป และให้ขยายการใช้บังคับเข้าไปยังดินแดนของเยอรมันตะวันออก ในกรณีที่จะต้องแก้ไขสนธิสัญญาเหล่านั้น รัฐบาลเยอรมันจะทำการหารือกับคู่สัญญาเป็นกรณี ๆ ไป¹³ เป็นที่น่าสังเกตว่าหลักเกณฑ์ในมาตรา 11 ดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาไปตามเขตแดนที่ได้รับเพิ่มเข้ามา (moving treaty frontiers) ตามมาตรา 15 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดของรัฐ ค.ศ. 1978 เนื่องจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวใช้กับกรณีที่รัฐผู้สืบทอดมีความ

¹² Ibid., p.982.

¹³ "Treaty between the Federal Republic of Germany and the German Democratic Republic on the Establishment of German Unity", International Legal Materials, p.471.

เป็นรัฐอยู่ก่อนการได้รับโอนดินแดนมาจากรัฐเดิม และได้ขยายการใช้อำนาจอธิปไตยของตนไปยังดินแดนที่ได้รับเพิ่มเข้ามา ซึ่งการใช้หลักเกณฑ์การขยายการใช้อำนาจอธิปไตยไปตามเขตแดน (moving treaty frontiers) ดังกล่าวสอดคล้องกับการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐ ดังนั้นการที่สนธิสัญญาการรวมรัฐ ได้กำหนดให้สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกขยายการใช้อำนาจอธิปไตยไปยังดินแดนเยอรมันตะวันออก จึงเป็นการนำหลักเกณฑ์ในมาตรา 15 มาปรับใช้เฉพาะกรณีการใช้อำนาจอธิปไตยของสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอด เป็นที่สังเกตว่ามีเพียงบทบัญญัติในมาตรา 15 ที่กล่าวถึงพันธกรณีในสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอดและพันธกรณีในสนธิสัญญาของรัฐเดิม บทบัญญัติในส่วนอื่นที่เกี่ยวกับการสืบทอดของรัฐจะกล่าวถึงเพียงพันธกรณีในสนธิสัญญาของรัฐเดิมเท่านั้นที่จะโอนหรือไม่โอนไปยังรัฐผู้สืบทอด เนื่องจากเป็นกรณีของรัฐที่เกิดขึ้นมาใหม่ ดังนั้นการที่สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกได้ขยายการใช้อำนาจอธิปไตยไปยังดินแดนที่ได้รับเพิ่มเข้ามา จึงสอดคล้องกับการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐ และการนำหลักเกณฑ์การขยายการใช้อำนาจอธิปไตย ตามเขตแดนของเยอรมันตะวันตกจึงไม่ได้หมายความว่าเยอรมันตะวันตกไม่ได้ปฏิบัติตามหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 31 ของสนธิสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดของรัฐ ค.ศ. 1978 เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดเกี่ยวกับหลักการขยายและการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐเดิม ซึ่งได้แก่เยอรมันตะวันออกเท่านั้น ไม่ได้มีบทบัญญัติกำหนดเกี่ยวกับสถานภาพและการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐผู้สืบทอดไว้โดยตรง ดังนั้นการที่เยอรมันตะวันตกนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้อำนาจอธิปไตยของตน จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหาคณะกรรมาธิการที่มีลักษณะเป็นการรวมดินแดน โดยพิจารณาจากการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐเป็นประการสำคัญ กล่าวคือ เมื่ออำนาจอธิปไตยจะต้องใช้เท่าเทียมกันตลอดทั้งรัฐ สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกก็ควรที่จะใช้ตลอดทั้งดินแดนของรัฐ ซึ่งหลักการใช้อำนาจอธิปไตยตลอดทั้งดินแดนนี้เป็นหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 29 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยสนธิสัญญา ค.ศ. 1969¹⁴ ดังนั้นหลักเกณฑ์ที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 11 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐจึงสอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นซึ่งประกอบไปด้วยหลักการขยายการใช้อำนาจอธิปไตยไปตามเขตแดน (moving treaties frontiers) หลักการใช้อำนาจอธิปไตยตลอดทั้งดินแดนของรัฐ หลักความยินยอมของรัฐ (consent)

ประเด็นที่น่าสนใจและนำมาสู่การพิจารณาคือ บทบัญญัติในมาตรา 11 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้อย่างกว้าง เกี่ยวกับสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เยอรมันตะวันตกเป็นภาคีให้มีผลใช้บังคับต่อไป และให้ขยายการใช้อำนาจอธิปไตยไปยังดินแดนเยอรมันตะวันออก แต่เนื่องจากพันธกรณีในสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกประกอบไปด้วยสนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันตกเป็นคู่สัญญา

¹⁴"Vienna Convention in respect of Treaties 1969", American Journal of International Law 63 (1969) : 875 - 903.

โดยตรงกับสนธิสัญญาของประชาคมยุโรปที่ใช้บังคับอยู่ในดินแดนของรัฐสมาชิก เนื่องจากเยอรมันตะวันตกเป็นสมาชิกอยู่ในสหภาพยุโรป ดังนั้นการขยายการการใช้บังคับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกบางลักษณะจึงต้องได้รับความยินยอมจากประชาคมยุโรปก่อน โดยเยอรมันตะวันตกไม่สามารถกระทำการขยายการการใช้บังคับสนธิสัญญาได้เพียงฝ่ายเดียว ผู้เขียนจึงขอแบ่งสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกออกเป็นสองกรณี คือ

1. สนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันตกเป็นคู่สัญญาโดยตรง ได้แก่ สนธิสัญญาที่ไม่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป เช่น สนธิสัญญาความร่วมมือทางการทหาร สนธิสัญญาที่กำหนดเส้นเขตแดน สนธิสัญญาที่ก่อตั้งระบบดินแดนหรือสนธิสัญญาที่ก่อภาระจำยอมให้กับดินแดน ฯลฯ สนธิสัญญาเหล่านี้ จะขยายการการใช้บังคับไปยังดินแดนของเยอรมันตะวันออกตามหลักสนธิสัญญาขยายตามเขตแดนที่ได้รับเพิ่มเข้ามา (moving treaties frontiers) โดยเยอรมันตะวันตกจะเป็นผู้ขยายการการใช้บังคับสนธิสัญญาไปตามขอบเขตการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐ

- กรณีเยอรมันตะวันตกเป็นสมาชิกในองค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (NATO) ภายหลังจากการรวมรัฐเยอรมันตะวันตกได้ขยายการการใช้บังคับไปยังดินแดนเยอรมันตะวันออกตรงกับหลักเกณฑ์ในมาตรา 11 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐ

- กรณีเยอรมันตะวันตกเป็นสมาชิกในองค์การชำนาญพิเศษและทบวงการอื่น ๆ ในองค์การสหประชาชาติก่อนการรวมรัฐ¹⁵ เช่นทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (IAEA) ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนา (IBRD) สมาคมพัฒนาการระหว่างประเทศ (IDA) บรรษัทการเงินระหว่างประเทศ (IFC) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การกิจการทางทะเลระหว่างประเทศ (IMO) องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) สหภาพโทรคมนาคมระหว่างชาติ (ITU) ความตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) องค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO) สหภาพไปรษณีย์สากล (UPU) องค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (WMO) องค์การทรัพย์สินทางปัญญานานาชาติ (WIPO) กองทุนเพื่อการพัฒนาการเกษตร (IFDA) ภายหลังจากการรวมรัฐเมื่อ 3 ตุลาคม 1990 เยอรมันตะวันตกยังคงความเป็นสมาชิกในองค์การเหล่านี้ทั้งหมด¹⁶ และได้ขยายการการใช้บังคับไปยังดินแดนเยอรมันตะวันออก ตรงกับหลักเกณฑ์ในมาตรา 11 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐ

¹⁵The Europa World Year Book 1991 (London : Europa Publications Limited, 1991), p.51.

¹⁶The Europa World Year Book 1993 (London : Europa Publications Limited, 1993), p.50.

- กรณีเยอรมันตะวันตกเป็นสมาชิกในที่ประชุมมนตรีแห่งยุโรป (Council of Europe) หรือเป็นสมาชิกในองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ภายหลังจากการรวมรัฐเยอรมันตะวันตกยังเป็นสมาชิกในองค์การเหล่านี้ และได้ขยายการใช้อำนาจไปยังดินแดนของเยอรมันตะวันออก ตรงกับมาตรา 11 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐ

2. สนธิสัญญาของประชาคมยุโรปที่ใช้อำนาจอยู่ในดินแดนของเยอรมันตะวันตก แบ่งออกเป็นสองลักษณะด้วยกัน คือสนธิสัญญาที่อยู่ภายในขอบเขตอำนาจของประชาคมยุโรปโดยตรง ได้แก่ สนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับทางการค้า การลงทุน การเกษตร ฯลฯ ซึ่งมีลักษณะเป็นสนธิสัญญาเกี่ยวกับการพาณิชย์และเศรษฐกิจ การทำสนธิสัญญาในลักษณะดังกล่าว เยอรมันตะวันตกไม่สามารถกระทำด้วยตนเอง เนื่องจากสนธิสัญญาเหล่านี้เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรปโดยตรงกับสนธิสัญญาที่ผสมผสานอำนาจของประชาคมยุโรปให้แก่ สนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันตกทำผ่านประชาคมยุโรปกับประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของประเทศสมาชิกในประชาคมยุโรป ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศในแอฟริกา แคริบเบียน และแปซิฟิก เพื่อให้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีสำหรับสินค้าทางการเกษตร อุตสาหกรรมหรือการกำหนดความร่วมมือทางการค้า และในด้านอุตสาหกรรมแก่กลุ่มประเทศเหล่านี้ ซึ่งได้แก่กลุ่มประเทศที่ลงนามในสนธิสัญญากรุงโลเม (Lome Convention) ดังนั้นการขยายการใช้อำนาจสนธิสัญญาเหล่านี้จึงต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาคมยุโรปก่อน หรือสหภาพยุโรปในปัจจุบัน เนื่องจากสนธิสัญญาเหล่านี้เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป ดังจะเห็นได้จากการทำงานของคณะมนตรี (Council of Ministers) คณะกรรมาธิการ (Commission) และรัฐสภายุโรป ได้มีการหารือเกี่ยวกับการใช้อำนาจสนธิสัญญาของประชาคมยุโรปในเยอรมันตะวันตกและสถานภาพการเป็นสมาชิกของเยอรมันตะวันตกภายหลังจากการรวมรัฐ¹⁷ ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นว่าสนธิสัญญาและกฎหมายของประชาคมยุโรปจะยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป และให้ขยายการใช้อำนาจไปยังดินแดนของเยอรมันตะวันออก เนื่องจากการรวมเยอรมันทำให้เยอรมันตะวันตกมีดินแดนเพิ่มมากขึ้นโดยไม่สิ้นสุดความเป็นรัฐลงไปทั้งหมด ดังนั้นสนธิสัญญาและกฎหมายของประชาคมยุโรปจึงขยายการใช้อำนาจไปยังดินแดนสมาชิกที่ได้รับเพิ่มขึ้นตามหลัก *moving treaties frontiers* หรือ *moving treaties boundaries*¹⁸ โดยประชาคมยุโรปเป็นผู้ให้การขยายสนธิสัญญาไปตามเขตแดนที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการได้ดินแดนของรัฐสมาชิกตรงกันมาตรา 227 (1) ของสนธิสัญญา

¹⁷Jochen Abr. Frowein, "The Reunification of Germany", The American Journal of International Law 86 (January 1992) : 152-163.

¹⁸Franzika Tschofen and Christian Hausmaninger, "Legal aspects of East and West Germany's relationship with the European Community After the Collapse of the Berlin Wall", Havard International Law Journal 31 (Spring 1990) : 647-658.

ก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ค.ศ. 1957¹⁹ ซึ่งกำหนดให้สนธิสัญญาของประชาคมยุโรปมีผลใช้บังคับตลอดทั้งดินแดนของรัฐสมาชิก

ดังนั้น บทบัญญัติในมาตรา ของสนธิสัญญาการรวมรัฐที่กำหนดให้สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกขยายการใช้บังคับไปยังดินแดนของเยอรมันตะวันออก จึงเป็นการขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาตามเขตแดนและการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐ ซึ่งหลักเกณฑ์ในมาตราดังกล่าวมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 15 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1974 แม้ว่าจะได้ใช้หลัก *moving treaty frontiers* ก็ตาม เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา 15 กำหนดให้รัฐผู้สืบสิทธิเพียงฝ่ายเดียวเป็นผู้ใช้อำนาจในการขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาของตนไปยังดินแดนที่ได้รับโอนเข้ามาโดยอัตโนมัติ ในขณะที่บทบัญญัติในมาตรา 11 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐกำหนดให้สนธิสัญญาของรัฐผู้สืบสิทธิ คือเยอรมันขยายการใช้บังคับไปยังดินแดนที่รับโอนเข้ามาโดยอัตโนมัติ เฉพาะส่วนที่เยอรมันตะวันตกเป็นผู้สัญญาโดยตรงเท่านั้น ส่วนสนธิสัญญาของประชาคมยุโรป ทางเยอรมันตะวันตกจะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาคมยุโรปก่อนจึงจะขยายการใช้บังคับได้ บทบัญญัติในมาตรา 11 จึงแสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 ในส่วนการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบสิทธิ ซึ่งมีได้เป็นรัฐที่เกิดขึ้นใหม่จากการรวมดินแดน หรือรัฐที่แยกดินแดนออกจากรัฐเดิมหรือรัฐได้รับเอกราชใหม่แต่เป็น "รัฐ" ที่ความเป็นบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศมาก่อนการสืบสิทธิของรัฐ และยังคงมีความเป็น "รัฐ" อยู่ต่อไป ภายหลังการสืบสิทธิของรัฐนั้นควรใช้หลักการขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาตามเขตแดนที่ได้รับเข้ามา แต่เป็นที่สังเกตว่าการใช้หลักการบังคับใช้สนธิสัญญาขยายไปตามเขตแดนดังกล่าว ไม่อาจขยายการใช้บังคับไปโดยอัตโนมัติ ดังเช่น บทบัญญัติในมาตรา 15 เนื่องจากในปัจจุบัน "รัฐ" แต่ละรัฐต่างก็มีความสัมพันธ์กับองค์การระหว่างประเทศที่มีลักษณะการรวมทางเศรษฐกิจ การขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาที่เกิดขึ้นจากองค์การระหว่างประเทศเหล่านี้จึงต้องได้รับความยินยอมจากองค์การระหว่างประเทศก่อน โดยรัฐผู้สืบสิทธิไม่สามารถขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาที่เกิดขึ้นขององค์การระหว่างประเทศดังกล่าวได้โดยอัตโนมัติเหมือนกับการใช้สนธิสัญญาของรัฐผู้สืบสิทธิโดยทั่วไป

สำหรับความตกลงประเทศไทยทำกับเยอรมันตะวันตก ได้มีความตกลงอยู่ด้วยกัน 2 ฉบับ คือความตกลงเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงและป้องกันการจัดเก็บภาษีซ้อนและความตกลงทางด้านการบิน

¹⁹Gunther Doeker & Jens A. Bruchkner, The Federal Republic of Germany and The German Democratic Republic in International Relations Vol.2 (New York : Oceana Publications, 1979), p.330.

ภายหลังการรวมเยอรมัน ทางเยอรมันตะวันตกได้ส่งผู้แทนมาประเทศไทย พร้อมกับผู้แทนจากประชาคมยุโรปมาพิจารณาเกี่ยวกับสนธิสัญญาเยอรมันตะวันตกที่ทำกับประเทศไทย ระหว่างวันที่ 26-27 สิงหาคม 1991 โดยทำความตกลงให้สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกขยายการใช้บังคับตลอดทั้งดินแดนของเยอรมัน ซึ่งกระทำความตกลงเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาดังกล่าวสอดคล้องกับบทบัญญัติที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 11 ของสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกขยายการใช้บังคับไปยังดินแดนของเยอรมันตะวันออก แต่การใช้บังคับสนธิสัญญาดังกล่าวในทางปฏิบัติของรัฐแล้วไม่สามารถใช้บังคับได้โดยอัตโนมัติ ดังนั้นเยอรมันตะวันตกจึงส่งผู้แทนมาหารือเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาดังกล่าว พร้อมกับผู้แทนจากประชาคมยุโรป เมื่อสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตกเกี่ยวพันกับอำนาจของประชาคมยุโรป ดังรายละเอียดที่ได้กล่าวมาข้างต้น

4.2.2 สนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันออกเป็นภาคีให้มีผลบังคับใช้เฉพาะดินแดนเยอรมันตะวันออก

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่า บทบัญญัติในมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนา ว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978²⁰ ได้กำหนดให้สนธิสัญญาของรัฐเดิมยังมีผลใช้บังคับต่อไปเฉพาะดินแดนของรัฐเดิมเว้นแต่จะปรากฏจากสนธิสัญญาหรือสนธิสัญญากำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือจะเป็นการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขอย่างสำคัญในทางปฏิบัติ (*rebus sic stantibus*) จึงจะทำให้สนธิสัญญาของรัฐเดิมสิ้นสุดการใช้บังคับในดินแดนของรัฐเดิมภายหลังการรวมรัฐ ซึ่งหลักกฎหมายที่ปรากฏในมาตรา 31 ได้แก่หลัก *merger rule* และหลักความต่อเนื่องของสนธิสัญญา (*ipso jure continuity*) และเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในมาตรา 12 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐ²¹ จะเห็นได้ว่าบทบัญญัตินี้ได้กำหนดให้เยอรมันตะวันตกเป็นผู้พิจารณาสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกในส่วนที่เกี่ยวกับการตั้งข้อกำหนด การรับรองการแก้ไขการใช้บังคับต่อไปหรือการสิ้นสุดการใช้บังคับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออก โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สำหรับในกรณีที่เยอรมันตะวันตกจะรับเอาสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกมาใช้บังคับโดยที่สนธิสัญญาดังกล่าวเกี่ยวพันกับอำนาจของประชาคม เยอรมันตะวันตกจะต้องทำการหารือกับประชาคมยุโรปเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาดังกล่าว และในกรณีที่เยอรมันตะวันออกจะเข้าเป็น

²⁰"Vienna Convention on Succession of States in respect of Treaties 1978," American Journal of International Law, p.982.

²¹"Treaty between the Federal Republic of Germany and the German Democratic Republic on the Establishment of German Unity," International Legal Materials, p.472.

สมาชิกในองค์การระหว่างประเทศ หรือสนธิสัญญาพหุภาคีที่เยอรมันตะวันออกเป็นภาคี เยอรมันตะวันตกจะต้องหารือกับรัฐคู่สัญญาอื่นและหารือกับประชาคมยุโรปเพื่อการเข้าเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศหรือสนธิสัญญาพหุภาคีเหล่านี้เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในมาตรา 12 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐจะเห็นได้ว่า สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกได้ถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนด้วยกัน ได้แก่ สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่ไม่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรปกับสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป รายละเอียดผู้เขียนจะได้ทำการอธิบายในลำดับต่อไป สำหรับในส่วนที่ผู้เขียนต้องการแสดงให้เห็นว่าเมื่อนำหลักเกณฑ์ในมาตรา 12 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐมาพิจารณาประกอบกับหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 จะเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์ในมาตรา 12 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐได้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐเดิม สอดคล้องกับหลักกฎหมายในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐมาตรา 31 เนื่องจากมีการนำหลักกฎหมายในเรื่องความยินยอมของรัฐ และหลักความต่อเนื่องของสนธิสัญญา (ipso jure continuity) มาใช้ในการพิจารณาสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออก โดยกำหนดให้สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกยังคงมีผลใช้บังคับใช้ต่อไป จนกว่าจะได้มีการหารือระหว่างเยอรมันตะวันตกกับรัฐคู่สัญญาอื่นและ/หรือประชาคมยุโรปเมื่อสนธิสัญญาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคม ว่าเป็นสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกจะบังคับใช้ต่อไป หรือสิ้นสุดการใช้บังคับลง ฯลฯ แต่หลักเกณฑ์ในมาตรา 12 ไม่ได้แสดงให้เห็นแนวทางปฏิบัติของรัฐผู้สืบสิทธิ คือเยอรมันตะวันตกที่มีต่อพันธกรณีในสนธิสัญญาของรัฐเดิม เพียงแต่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องในการบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสืบสิทธิของรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ดังนั้นในการพิจารณาว่าพันธกรณีในสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกจะได้รับการปฏิบัติเป็นไปตามบทบัญญัติในมาตรา 12 มากน้อยเพียงใด จึงต้องนำเอาแนวทางปฏิบัติของเยอรมันตะวันตกมาพิจารณาซึ่งแนวทางปฏิบัติดังกล่าวอยู่นอกเหนือไปจากบทบัญญัติในสนธิสัญญาการรวมรัฐ รายละเอียดในส่วนนี้ผู้เขียนจะได้นำเสนอต่อไป

4.3 ข้อสังเกตเกี่ยวกับพันธกรณีในสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่อยู่นอกเหนือสนธิสัญญาการรวมรัฐ

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่าบทบัญญัติในมาตรา 12 ได้แบ่งสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกเป็นสองส่วนด้วยกัน คือสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่ไม่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรปกับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป และเมื่อนำพันธกรณีที่เกิดขึ้นจากสนธิสัญญาของเยอรมันทั้งสองส่วนมาพิจารณาประกอบกับหลักกฎหมาย ที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 11 มาตรา 12 และมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 และแนวทางปฏิบัติของรัฐที่ผ่านมาในอดีต จะเห็นได้ว่าเยอรมันตะวันตกได้ดำเนินการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาและการสิ้นสุดการใช้บังคับสนธิสัญญาสอดคล้องกับหลัก

กฎหมายในมาตรา 31 และแนวทางปฏิบัติของรัฐในอดีต โดยนำหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ ทรัพย์สิน สิทธิ ความยินยอมของรัฐ ความต่อเนื่องของสนธิสัญญา และหลักในเรื่องสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป (rebus sic stantibus) มาพิจารณาเกี่ยวกับการรับโอนหรือการไม่รับโอนพันธกรณี ในสนธิสัญญาดังกล่าว

1. สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่ไม่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป ได้แก่ สนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันออกทำความตกลงกับรัฐอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการค้า การลงทุน การให้สิทธิพิเศษเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีนำเข้าสินค้า หรือมีลักษณะเป็นสนธิสัญญาเกี่ยวกับการพาณิชย์ และ เศรษฐกิจ เช่น สนธิสัญญากำหนดเส้นเขตแดน สนธิสัญญาความร่วมมือทางทหาร ฯลฯ สนธิสัญญาเหล่านี้จะผูกพันเยอรมันตะวันออกหรือไม่ขึ้นอยู่กับประเภทของสนธิสัญญา รายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. สนธิสัญญาที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล (personal treaties) ได้แก่ สนธิสัญญาที่กระทำขึ้นโดยอาศัยของคู่สัญญาเป็นสำคัญ พันธกรณีในสนธิสัญญาของรัฐเดิมที่มีลักษณะดังกล่าวจะไม่โอนไปยังรัฐผู้สืบทิตตามหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ เว้นแต่รัฐผู้สืบทิตจะได้แสดงเจตนายอมผูกพันในพันธกรณีที่มีอยู่ในสนธิสัญญาเหล่านี้ตามหลักกฎหมายในเรื่องความยินยอมของรัฐ ซึ่งตรงกับ มาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทิตของรัฐ ค.ศ. 1978 ตัวอย่างของสนธิสัญญาที่มีลักษณะเฉพาะบุคคลมีดังต่อไปนี้

- สนธิสัญญาที่มีลักษณะทางการเมืองของเยอรมันตะวันออกจะไม่ผูกพันเยอรมันตะวันออกภายหลังการรวมเยอรมันตามหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ เนื่องจากสนธิสัญญาดังกล่าว มีลักษณะเป็นสนธิสัญญาที่อาศัยคุณสมบัติของคู่สัญญาเป็นสำคัญ เช่น สนธิสัญญาเกี่ยวกับความร่วมมือทางทหารของกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ (Warsaw Pact) ได้สิ้นสุดการใช้บังคับในดินแดนเยอรมันตะวันออก เนื่องจากเป็นสนธิสัญญาที่มีลักษณะเฉพาะบุคคลโดยแท้ และจากการที่เยอรมันตะวันตกตัดสินใจที่จะเป็นสมาชิกในองค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (NATO) ภายหลังการรวมเยอรมันทำให้สนธิสัญญาความร่วมมือทางทหารของกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ (Warsaw Pact) ไม่อาจใช้บังคับได้อีกต่อไป ตามหลักกฎหมายในเรื่องสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป (rebus sic stantibus) เนื่องจากสนธิสัญญาทั้งสองฉบับต่างก็มีวัตถุประสงค์ที่จะทำการต่อต้านอิทธิพลทางการเมืองและการทหารของแต่ละฝ่าย ซึ่งหากเยอรมันตะวันตกยอมผูกพันสนธิสัญญาทั้งฉบับดังกล่าวข้างต้น ก็จะเป็นสาเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขอย่างสำคัญในการปฏิบัติตามสนธิสัญญาทั้งสองฉบับ คือ NATO และ Warsaw Pact ดังนั้นการที่เยอรมันตะวันตกยังคงความเป็นสมาชิกอยู่ต่อไปในองค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือภายหลังการรวมเยอรมัน จึงเป็นเหตุให้สนธิสัญญาความร่วมมือทางทหารของกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์สิ้นสุดการใช้บังคับลง ในดินแดนของเยอรมันตะวันออก ตามหลัก rebus sic stantibus ตามมาตรา 31(1)(b) ของ

อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ.1978²² และหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของรัฐในอดีตที่รัฐผู้สืบสิทธิจะไม่รับโอนพันธกรณีในสนธิสัญญาที่มีลักษณะทางการเมือง

- สนธิสัญญาที่ไม่มีลักษณะทางการเมืองของเยอรมันตะวันออกจะไม่ผูกพันเยอรมันตะวันตก ภายหลังจากการรวมเยอรมันเนื่องจากสนธิสัญญาดังกล่าวอาศัยคุณสมบัติของคู่สัญญาเป็นสำคัญ ตามหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ เว้นแต่รัฐผู้สืบสิทธิจะได้แสดงเจตนาที่จะผูกพันตนเองในพันธกรณีที่เกิดขึ้นจากสนธิสัญญาดังกล่าวตามหลักกฎหมายในเรื่องความยินยอมของรัฐ เช่น กรณีที่เยอรมันตะวันออกเป็นสมาชิกอยู่ในองค์การสหภาพแรงงานสากล (ILO) ซึ่งโดยทั่วไปแล้วสนธิสัญญาที่เกี่ยวกับการเป็นสมาชิกในองค์การดังกล่าว จะไม่มีผลใช้บังคับต่อไปในดินแดนของเยอรมันตะวันออก เนื่องจากความเป็น "รัฐ" ของเยอรมันตะวันออกได้สิ้นสุดลงไปพร้อมกับการรวมเยอรมัน และสนธิสัญญาดังกล่าวเป็นสนธิสัญญาที่อาศัยคุณสมบัติของคู่สัญญาเป็นสำคัญตามหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ แต่เนื่องจากเยอรมันตะวันตกเห็นว่าประชาชนในดินแดนของเยอรมันตะวันออกได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกขององค์การสหภาพแรงงานสากล ดังนั้นสนธิสัญญาขององค์การสหภาพแรงงานสากลจึงยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปในดินแดนของเยอรมันตะวันออก²³ ซึ่งตรงกับหลักกฎหมายมาตรา 31 (2) ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ.1978²⁴ และแนวทางปฏิบัติของรัฐในอดีตเกี่ยวกับเรื่องความยินยอมของรัฐ และหลักความต่อเนื่องของสนธิสัญญาสำหรับกรณีที่ยุโรปตะวันออกเป็นสมาชิกอยู่ในองค์การสหประชาชาติ องค์การชำนาญพิเศษและทบวงการอื่น ๆ ในสหประชาชาติ²⁵ เช่น ทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (IAEA) กองทุนเพื่อพัฒนาการเกษตร (IFAD) สหภาพโทรคมนาคมแห่งชาติ (ITU) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO) สหภาพไปรษณีย์สากล (UPU) องค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (WMO) องค์การทรัพย์สินทางปัญญานานาชาติ (WIPO) ภายหลังจากการรวมเยอรมันทำให้เยอรมันตะวันออก

²²Vienna Convention on Succession of States in respect of Treaties 1978," American Journal of International Law, p.982.

²³Stefan Oeter, "German Unification and State Succession", Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht 51 (1991) : 349-383.

²⁴"Vienna Convention on Succenion of States in respect of Treaties 1978," American Journal of International Law, p.982.

²⁵The Europa World Year Book 1993, p.50.

สิ้นสุดความเป็นรัฐลงทั้งหมด พันธกรณีที่เกิดขึ้นในสนธิสัญญาเหล่านี้จึงไม่ผูกพันไปยังเยอรมันตะวันตกตามหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ อย่างไรก็ตามเป็นที่สังเกตว่าพันธกรณีในสนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันออกมีอยู่ในองค์การสหประชาชาติและองค์การชำนัญพิเศษต่าง ๆ นั้นเยอรมันตะวันตกก็เป็นสมาชิกอยู่เช่นเดียวกัน ดังนั้นการใช้บังคับสนธิสัญญาดังกล่าวเยอรมันตะวันตกในฐานะของรัฐผู้สืบทอด จะขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาดังกล่าวไปตามเขตแดนที่ได้รับเพิ่มเข้ามาตามหลักกฎหมายในเรื่องการสิ้นสุดการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐเดิมเมื่อปรากฏจากสนธิสัญญา หรือสนธิสัญญากำหนดไว้เป็นประการอื่นตามมาตรา 31 (1)(b) ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดสิทธิของรัฐ ค.ศ.1978 และแนวทางปฏิบัติของรัฐที่ผ่านมาในอดีตเกี่ยวกับกรณีของรัฐเดิมได้สิ้นสุดความเป็นรัฐลงทั้งหมดด้วยการรวมรัฐ เป็นเหตุให้รัฐเดิมสิ้นสุดความเป็นรัฐสมาชิกในองค์การสหประชาชาติโดยอัตโนมัติ

ด้วยเหตุนี้ การใช้บังคับหรือการสิ้นสุดการใช้บังคับสนธิสัญญาเฉพาะบุคคลของเยอรมันตะวันออกจึงสอดคล้องกับหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดสิทธิของรัฐ ค.ศ.1978 และแนวทางปฏิบัติของรัฐในอดีตโดยพิจารณาจากหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ ความยินยอมของรัฐ ความต่อเนื่องของสนธิสัญญา และหลักสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป

ข. สนธิสัญญาที่เกี่ยวกับดินแดน (real treaties หรือ dispositive treaties หรือ localized treaties) ได้แก่สนธิสัญญาที่จัดทำขึ้นโดยอาศัยคุณสมบัติของดินแดนเป็นสำคัญ พันธกรณีในสนธิสัญญาของรัฐเดิมที่เกี่ยวกับดินแดนจะโอนไปยังรัฐผู้สืบทอดเสมอตามหลักกฎหมายในเรื่องทรัพย์สิน เว้นแต่สนธิสัญญาที่เกี่ยวกับการตั้งกองกำลังทหารในดินแดนของรัฐเดิมจะไม่โอนมายังรัฐผู้สืบทอด ตามหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ ซึ่งตรงกับมาตรา 11 และมาตรา 12 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดสิทธิของรัฐ ค.ศ.1978 ตัวอย่างของสนธิสัญญาที่เกี่ยวกับดินแดนมีดังต่อไปนี้

- สนธิสัญญาที่กำหนดเส้นเขตแดนของเยอรมันตะวันออกจะมีผลผูกพันเยอรมันตะวันตกที่เป็นรัฐผู้สืบทอดตามหลักกฎหมายในเรื่องทรัพย์สิน ซึ่งตรงกับหลักกฎหมายในมาตรา 11 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 ²⁶ ที่กำหนดให้พันธกรณีในสนธิสัญญาที่กำหนดเส้นเขตแดนของรัฐเดิมมีผลผูกพันรัฐผู้สืบทอด เมื่อมีการสืบทอดสิทธิของรัฐเกิดขึ้น แต่

²⁶"Vienna Convention on Succession of States in respect of Treaties 1978," American Journal of International Law, p.975.

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความตกลงเรื่องเส้นเขตแดนของเยอรมันได้ถูกนำมาพิจารณาถึงความสมบูรณ์ในความตกลงดังกล่าวที่เยอรมันตะวันออกทำกับโปแลนด์ที่เมือง Gorlitz ในปี 1950 โดยมีการประกาศให้เส้นเขตแดน Oder-Neisse เป็นเขตแดนระหว่างเยอรมันตะวันออกกับโปแลนด์นั้น เป็นสิ่งที่เยอรมันตะวันออกสามารถกระทำได้หรือไม่ รวมทั้งกรณีที่เยอรมันตะวันตกได้ทำความตกลงกับโปแลนด์เกี่ยวกับเส้นเขตแดนระหว่างประเทศทั้งสองโดยรับรองเส้นเขตแดน Oder-Neisse ให้เป็นเส้นเขตแดนโดยให้การรับรองว่าเส้นเขตแดนดังกล่าวจะไม่ถูกลบล้างจากรัฐคู่สัญญาปรากฏรายละเอียดอยู่ในสนธิสัญญา Warsaw ที่จัดทำในปี 1970 นั้น เยอรมันตะวันตกมีความสามารถที่จะกระทำได้หรือไม่ เนื่องจากมหาอำนาจทั้งสี่ได้สงวนสิทธิเกี่ยวกับการทำความตกลงในเรื่องเส้นเขตแดนของเยอรมันโดยกำหนดให้การทำความตกลงเกี่ยวกับเส้นเขตแดนใด ๆ ของเยอรมันต้องได้รับความยินยอมจากมหาอำนาจทั้งสี่ก่อน รายละเอียดปรากฏอยู่ใน Potsdam Protocol²⁷ ดังนั้นผลที่เกิดจากข้อสงวนดังกล่าว ทำให้เยอรมันตะวันออกและเยอรมันตะวันตกไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะทำความตกลงเกี่ยวกับเส้นเขตแดน ซึ่งทำให้ความตกลงดังกล่าวเป็นโมฆียะ จนกว่าจะได้มีการรับรองจากมหาอำนาจทั้งสี่ ความตกลงเกี่ยวกับเส้นเขตแดนดังกล่าวจึงจะมีผลใช้บังคับอย่างสมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้ในสนธิสัญญาสอง+สี่ (Treaty on the final settlement with respect of Germany) ซึ่งประกอบไปด้วยมหาอำนาจทั้งสี่และเยอรมันทั้งสองได้ยืนยันความตกลงเกี่ยวกับเรื่องเส้นเขตแดน Oder-Neisse ระหว่างโปแลนด์กับเยอรมันทั้งสองปรากฏอยู่ในมาตรา 1 (2) ของสนธิสัญญาดังกล่าว โดยกำหนดให้เส้นเขตแดนที่จัดทำขึ้นระหว่างโปแลนด์กับเยอรมันทั้งสองมีผลผูกพันตามกฎหมายระหว่างประเทศ และมาตรา 1 (5) ของสนธิสัญญาดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลของมหาอำนาจทั้งสี่ ได้รับรองเส้นเขตแดนธรรมชาติของเยอรมันทั้งสองภายหลังการรวมรัฐ²⁸ ทำให้ความตกลงเส้นเขตแดนของเยอรมันที่ทำกับโปแลนด์กลับมีผลใช้บังคับอย่างสมบูรณ์ และมีผลผูกพันเยอรมันตะวันตกในฐานะรัฐผู้สืบสิทธิเมื่อมีการรวมเยอรมัน ตามหลักกฎหมายในเรื่องทรัพย์สิน (res inter alios acta)

- สนธิสัญญาที่ก่อตั้งระบบดินแดนของเยอรมันตะวันออก โดยทั่วไปแล้วจะมีผลผูกพันเยอรมันตะวันตกซึ่งเป็นรัฐผู้สืบสิทธิตามหลักกฎหมายในเรื่องทรัพย์สินซึ่งตรงกับหลักกฎหมายในมาตรา 12 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ.1978 ที่กำหนดให้สนธิ

²⁷Stefan Oeter, "German Unification and State Succession", Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht, p.364.

²⁸"Treaty on the Final Settlement with respect of Germany", International Legal Materials 29 (September 1990) : 1186-1193.

สัญญาที่ก่อตั้งระบบดินแดนจะมีผลผูกพันรัฐผู้สืบทอดเมื่อมีการสืบทอดของรัฐเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม บัญญัติในมาตรา 12 (3) ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดของรัฐ ค.ศ. 1978²⁹ ได้กำหนดข้อยกเว้นในพันธกรณีที่เกิดขึ้นจากสนธิสัญญาที่ก่อตั้งระบบจะไม่มีผลผูกพันรัฐผู้สืบทอด เมื่อสนธิสัญญาดังกล่าวกำหนดเกี่ยวกับการตั้งกองกำลังทหารต่างชาติในดินแดน ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้มีการตั้งกองกำลังทหารรัสเซียอยู่ในดินแดนของเยอรมันตะวันออก ดังนั้นเมื่อมีการรวมเยอรมัน พันธกรณีในสนธิสัญญาเกี่ยวกับการตั้งกองกำลังทหารในดินแดนของเยอรมันตะวันออก จึงไม่มีผูกพัน เยอรมันตะวันตกตามหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในมาตรา 4 ของสนธิสัญญาสอง + สี่³⁰ ที่กำหนดเกี่ยวกับการถอนกำลังทหารรัสเซียออกจากดินแดนของเยอรมันตะวันออกให้แล้วเสร็จภายในปี 1994 จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวสอดคล้องกับบทบัญญัติในมาตรา 12 (3) ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดของรัฐ ค.ศ. 1978 ในส่วนที่รัฐผู้สืบทอดไม่ต้องผูกพันในสนธิสัญญาที่ก่อตั้งระบบดินแดนที่กำหนดให้ มีการตั้งกองกำลังทหารต่างชาติในดินแดนของรัฐเดิมตามหลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ

2. สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป ได้แก่ สนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องทางด้านความตกลงทางการค้า การลงทุน การจัดเก็บภาษีนำเข้าสินค้า ฯลฯ ซึ่งอยู่ภายในขอบเขตอำนาจของประชาคมยุโรปเมื่อมีการรวมเยอรมันสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกลักษณะดังกล่าวจะถูกนำไปพิจารณาเกี่ยวกับการใช้บังคับหรือการสิ้นสุดการใช้บังคับ หรือการวางข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้บังคับ ฯลฯ โดยเยอรมันตะวันตกจะทำการหารือร่วมกับประชาคมยุโรปเกี่ยวกับสถานะภาพของสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป ซึ่งตรงกับบทบัญญัติในมาตรา 12 (2) และ (3) ของสนธิสัญญาการรวมรัฐ³¹ ที่ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออก และการเข้าเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศหรือสนธิสัญญาพหุภาคีอื่นที่เยอรมันตะวันออกเป็นสมาชิกอยู่ ซึ่งสนธิสัญญาเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรปดังนั้นเมื่อพิจารณาจากการปฏิบัติของรัฐจะเห็นได้ว่าเยอรมันตะวันตกและประชาคมยุโรปได้ทำการหารือเกี่ยวกับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของ

²⁹"Vienna Convention on Succession of States in respect of Treaties 1978," American Journal of International Law, p.975.

³⁰"Treaty on the Final Settlement with respect of Germany", International Legal Materials, p.1190.

³¹"Treaty between the Federal Republic of Germany and the German Democratic Republic on the Establishment of German Unity," International Legal Materials, p.472.

ประชาคมยุโรป โดยคณะกรรมการของประชาคมยุโรป (Commission) ได้ใช้หลักสนธิสัญญา ขยายไปตามเขตแดน สำหรับสนธิสัญญาของประชาคมยุโรปเอง แต่ได้ปฏิเสธที่จะใช้หลักดังกล่าว ในเชิงปฏิเสธกับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออก³² เพราะถ้าประชาคมยุโรปใช้หลักสนธิสัญญา ขยายไปตามเขตแดนในเชิงปฏิเสธย่อมหมายความว่าสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกจะสิ้นสุดการ ใช้บังคับลงทันทีเมื่อมีการรวมเยอรมัน เนื่องจากเยอรมันตะวันออกได้สูญเสียดินแดนและอำนาจอธิปไตยของตนเองไปทั้งหมดจากการรวมเยอรมัน ดังนั้นประชาคมยุโรปจึงได้ใช้หลักความต่อเนื่องของสนธิสัญญา (ipso jure continuity) มาพิจารณาเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของ เยอรมันตะวันออกโดยการเจรจาให้มีการเจรจากันใหม่ (renegotiation) ซึ่งตรงกับหลักกฎหมาย ในมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ.1978 อย่างไรก็ตามหลัก ความต่อเนื่องของสนธิสัญญาที่ประชาคมยุโรปได้ใช้ต่อสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกนั้น จะไม่นำ มาใช้กับสนธิสัญญาที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะบุคคลโดยแท้ (personal treaties) เนื่องจากสนธิ สัญญาดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นบุคคลทางการเมืองของเยอรมันตะวันออก (political persona) รวมทั้งสนธิสัญญาที่มีเนื้อหาขัดกับกฎหมายของประชาคมยุโรป หรือหากใช้บังคับสนธิ สัญญาดังกล่าวต่อไปจะเป็นเหตุให้สนธิสัญญาของประชาคมยุโรป ไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไป ดังนั้น แนวทางปฏิบัติของประชาคมยุโรปจึงใช้หลักกฎหมายในเรื่องบุคคลสิทธิ หลักความยินยอมของรัฐ หลักความต่อเนื่องของสนธิสัญญา และหลักสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป โดยประชาคมยุโรปได้ กำหนดทำที่ต่อสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป โดยได้แบ่ง การพิจารณาสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกออกเป็นสองส่วนด้วยกันคือ สนธิสัญญาพหุภาคี กับสนธิ สัญญาทวิภาคี รายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

³²European Communities, The European Community and German Unity, p.47.

ก. สนธิสัญญาพหุภาคีที่เยอรมันตะวันออกมีความตกลงกับประเทศอื่น ๆ รวมทั้งสนธิสัญญาพหุภาคีในการก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่ออำนาจของประชาคมยุโรป³³

1. สนธิสัญญาพหุภาคีที่ทุกฝ่ายเป็นภาคีในสนธิสัญญา (เยอรมันตะวันตก เยอรมันตะวันออก และประชาคมยุโรป) สนธิสัญญาเหล่านี้ไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของประชาคมยุโรปในแต่ละสนธิสัญญาหรือองค์การระหว่างประเทศเหล่านั้น เยอรมันตะวันตกหรือประชาคมยุโรปจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการรวมเยอรมันไปยังผู้เก็บรักษาเอกสาร ในส่วนของสนธิสัญญาหรือแจ้งไปยังองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

2. สนธิสัญญาพหุภาคีที่เยอรมันตะวันตกไม่ได้เป็นภาคี (เยอรมันตะวันออกและประชาคมยุโรปเป็นภาคี) ประชาคมยุโรปจะเป็นผู้แจ้งความจำนง (Notify) ไปยังผู้เก็บรักษาสนธิสัญญา หรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องว่า สนธิสัญญาประชาคมจะขยายการใช้บังคับไปยังดินแดนรัฐสมาชิกสืบ เนื่องจากการรวมประเทศเยอรมัน ตัวอย่างของสนธิสัญญาพหุภาคีเช่นนี้ได้แก่ความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องน้ำตาล (International Sugar Agreement)

3. สนธิสัญญาพหุภาคีที่เยอรมันตะวันตกและประชาคมยุโรปไม่ได้เป็นภาคี (เยอรมันตะวันออกเป็นภาคี) สนธิสัญญาในลักษณะนี้แก่สนธิสัญญาที่ได้จัดทำอยู่ภายในโครงร่าง (framework) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศสังคมนิยม (COMECON หรือ CMEA) แต่สนธิสัญญาเหล่านี้ได้แยกออกมาต่างหากจากสนธิสัญญาที่ใช้บังคับในระหว่างรัฐที่เป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศ (COMECON) โดยประชาคมยุโรปได้แบ่งความตกลงลักษณะดังกล่าวออกเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ

3.1 ความตกลงที่จัดทำระหว่างรัฐบาลเยอรมันตะวันออกกับรัฐบาลประเทศอื่น ๆ มีทั้งสิ้น 64 ฉบับ แต่มีเพียง 14 ฉบับที่มีผลกระทบต่ออำนาจของประชาคมยุโรป โดยความตกลงดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามสนธิสัญญา (normative) และเป็นเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐาน (standards) และการรับรอง (Certification) โดยสนธิสัญญาเหล่านี้จะมีผลใช้บังคับต่อไปในดินแดนเยอรมันตะวันออก รัฐบาลเท่าที่ได้รับอนุญาตจากประชาคมยุโรปสำหรับความตกลงที่จัดทำโดยรัฐบาลดังกล่าวที่ประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่เอาไว้ รายละเอียดปรากฏอยู่ในตารางที่ผู้เขียนจะได้นำเสนอต่อไป

³³Ibid., p.48.

รายชื่อสนธิสัญญาพหุภาคีที่ได้จัดทำในโครงร่างของ CMEA ³⁴

ความตกลงที่จัดทำระหว่างรัฐบาล (Government Agreement)	วันที่ลงนาม (signed)	ความสมบูรณ์ทาง กฎหมาย(validity)	ข้อเสนอของประชาคม (Proposed Community action)
1. อนุสัญญาเกี่ยวกับการใช้มาตรฐานของ CMEA(Convention on the use of CMEA)	21.6.1974	ไม่มีข้อจำกัด	ให้ใช้บังคับต่อไปในดินแดนเยอรมันตะวันออกจนถึง 31.12.1992
2. อนุสัญญาเกี่ยวกับคุณภาพของการประเมินและการรับรอง (Convention on quality assessment and certification)	14.10.1987	ไม่มีข้อจำกัด	ให้สนธิสัญญาดังกล่าวใช้บังคับต่อไปในดินแดนเยอรมันตะวันออกจนถึง 31.12.1992
3. ความตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้รูปแบบที่เป็นมาตรฐาน(Cooperation Agreement on the establishment and application type standard/-standardized patterns)	5.7.1981	ไม่มีข้อจำกัด	ให้ใช้บังคับต่อไปในดินแดนเยอรมันตะวันออกจนถึง 31.12.1992
4. ความตกลงร่วมกัน (Cooperation agreement)	6.7.1984	ไม่มีข้อจำกัด	ให้ใช้บังคับต่อไปในดินแดนเยอรมันตะวันออกจนถึง 31.12.1992

³⁴Commission of the European Communities, "The Community and German Unification". COM (90) 400/1 final (August 1990) : 54a-54b.

ความตกลงที่จัดทำระหว่างรัฐบาล (Government Agreement)	วันที่ลงนาม (signed)	ความสมบูรณ์ทาง กฎหมาย(validity)	ข้อเสนอของประชาคม (Proposed Community action)
5. ความตกลงเกี่ยวกับข้อกำหนด การใช้สิทธิบัตร(Agreement on harmonizing require- ments for patent applications)	5.7.1975	มีกำหนด 5 ปี ภายหลังการใช้ บังคับ(2.10. 1975)การแจ้ง สิ้นสุดการใช้บัง คับต้องแจ้งล่วงหน้าก่อน6เดือน มิฉะนั้นจะขยาย ไปอีก 5 ปี	ให้สิทธิสัญญาดังกล่าวใช้ บังคับต่อไปในดินแดน เยอรมันตะวันออก จนกระทั่ง31.12.1992 (ถ้ามีความจำเป็นทาง ด้านเทคนิคก็ใช้บังคับ สิทธิสัญญาต่อไปได้)
6. ความตกลงเกี่ยวกับข้อกำหนด สิทธิบัตร (Agreement on harmonizing require- ments for patent documents)	18.12.1976	มีกำหนด5ปีภายหลัง จากการใช้บังคับ (18.12.1976) การแจ้งสิ้นสุดการ ใช้บังคับต้องแจ้ง ล่วงหน้าก่อน6เดือน มิฉะนั้นขยายไปอีก 5 ปี	ให้ใช้บังคับต่อไปในดิน แดนเยอรมันตะวันออก จนกระทั่ง31.12.1992 (ถ้ามีความจำเป็นทาง ด้านเทคนิคก็ใช้บังคับ สิทธิสัญญาต่อไปได้)
7. ความตกลงเกี่ยวกับความคุ้ม ครองทางกฎหมายต่อสิ่งประ ดิษฐ์(Agreement on le- gal protection for inventions)		มีกำหนด5ปี ภาย หลังการใช้บังคับ (11.7.1973) การแจ้งสิ้นสุดการ ใช้บังคับสิทธิญา ต้องแจ้งล่วงหน้า ก่อน6เดือนมิฉะนั้น ขยายไปอีก 5 ปี	ให้ใช้บังคับต่อไปในดิน แดนเยอรมันตะวันออก จนกระทั่ง31.12.1992 (ถ้ามีความจำเป็นทาง ด้านเทคนิคก็ใช้บังคับ สิทธิสัญญาต่อไปได้)

ความตกลงที่จัดทำโดยรัฐบาล (Government Agreement)	วันที่ลงนาม (Signed)	ความสมบูรณ์ทาง กฎหมาย (Validity)	ข้อเสนอของประชาคม (Proposed Community attitude)
8. ความตกลงเกี่ยวกับการสร้าง โรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ (Agreement on plant for nuclear power stations)	28.6.1979	2000	กำหนดให้มีการเจรจาใหม่ สืบเนื่องมาจากมาจากภาษี ศุลกากร (Possible consequences for custom duties)
9. ความตกลงทั่วไปเกี่ยวกับ การพัฒนาาระบบไฟฟ้าร่วม กันของกลุ่มประเทศCMEA (General agreement on the development of the CMEA countries' unified electricity system)	14.10.1987	2000	กำหนดให้มีการเจรจาใหม่ โดยเยอรมันและ/หรือ ประชาคมยุโรป
10. ความตกลงเกี่ยวกับการ จัดส่งกระแสไฟฟ้า Winniza -Albertischa 750 kV (General agreement on the Winniza-Albertischa 750 kV power line)	28.2.1974	2008	กำหนดให้มีการเจรจาใหม่ แต่จะใช้บังคับต่อไป ระหว่างบริษัทที่เกี่ยวข้อง (Companies concerned)
11. ความตกลงเกี่ยวกับการ รับรองในการจัดส่งกระแส ไฟฟ้า(Agreement on guaranteed supply of electricity)	23.1.1979	2009	กำหนดให้มีการเจรจาใหม่ แต่จะใช้บังคับต่อไป ระหว่างบริษัทที่เกี่ยวข้อง (Companies concerned)

ความตกลงที่จัดทำโดยรัฐบาล (Government Agreement)	วันที่ลงนาม (Signed)	ความสมบูรณ์ทาง กฎหมาย (Validity)	ข้อเสนอของประชาคม (Proposed Community attitude)
12. ความตกลงเกี่ยวกับการ ส่งการจัดส่งกระแสไฟฟ้า จาก Chmelnitzki ไป ยัง Rzeszow (Agreement on 750 kv power line from Chmelnitzdi to Rzeszow)	29.3.1979	2013	สนธิสัญญาดังกล่าวจะยังคง มีผลใช้บังคับต่อไประหว่าง บริษัทเอกชนเป็นผลมาจาก นโยบายพลังงานของ EC จึงได้ถูกนำมาพิจารณา
13. ความตกลงทั่วไปเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำมาจาก เชื้อยีสต์ใน Mosyr (General agreement on feeding yeast production in Mosyr)	28.6.1979	1998	การเพิกถอนสัญญาดังกล่าว ให้กระทำโดยเยอรมันตะวันออก สำหรับสิทธิเรียกร้อง ของเยอรมันตะวันออก ในการจัดส่งผลิตภัณฑ์อาหาร ดังกล่าวจะถูกนำมาพิจารณา (GDR claims to deliveries to be considered)
14. ความตกลงเกี่ยวกับความ ร่วมมือทางพาณิชย์นาวี (Agreement on coo- peration in merchant shipping)	5.12.1971	ไม่มีข้อจำกัด	กำหนดให้มีการเจรจา ใหม่โดยเยอรมันและ/หรือ ประชาคมยุโรป

ที่มา : รายงานการประชุมเกี่ยวกับ "ประชาคมยุโรปและการรวมเยอรมัน" เมื่อ 21 สิงหาคม
1990 ที่กรุงบรัสเซล (เล่มที่ 1)³⁵

³⁵Ibid., p.54a-54b.

4.2 ความตกลงที่จัดทำในระดับรัฐมนตรี³⁶ ความตกลงเหล่านี้มีทั้งสิ้น 76 ฉบับ ส่วนมากเป็นความตกลงที่เกี่ยวข้องกับทางภาคเอกชน สำหรับความตกลงที่จัดทำในระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรปมีอยู่เพียง 8 ฉบับที่ทางประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่เอาไว้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความตกลงที่เยอรมันตะวันออกเป็นภาคี(Sectorial agreements title)	วันที่ลงนาม(Signed)	ความสมบูรณ์ทางกฎหมาย(Validity)	ข้อเสนอของประชาคม(Proposed Community attitude)
1. ความตกลงเกี่ยวกับผลการทดสอบซึ่งกันและกัน (Agreement on the mutual recognition of test results)	4.7.1982	ไม่มีข้อจำกัด	สนธิสัญญาดังกล่าวยังคงมีผลใช้บังคับในดินแดนเยอรมันตะวันออกจนกระทั่ง 31.12.1991
2. ความตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้มาตรฐาน(Cooperation agreement on the establishment and application of standards)	7.7.1983	ไม่มีข้อจำกัด	สนธิสัญญาดังกล่าวยังคงมีผลใช้บังคับในดินแดนเยอรมันตะวันออกจนกระทั่ง 31.12.1991
3. ความตกลงเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานและประเภทของการอ้างอิง (Agreement on the development of reference standards and types)	23.11.1972	ไม่มีข้อจำกัด	สนธิสัญญาดังกล่าวยังคงมีผลใช้บังคับในดินแดนเยอรมันตะวันออกจนกระทั่ง 31.12.1991

³⁶European Community, The European Community and German Unification, p.48.

ความตกลงที่เยอรมันตะวันออก เป็นภาคี(Sectorial agree- ments title)	วันที่ลงนาม (Signed)	ความสมบูรณ์ทาง กฎหมาย (Validity)	ข้อเสนอของประชาคม (Proposed Commu- nity attitude)
4.ความตกลงเกี่ยวกับข้อมูลความ สิทธิบัตร(Agreement on patent information)	10.11.1989	5 ปี	สนธิสัญญาดังกล่าวยังคงมีผล ใช้บังคับในดินแดนเยอรมัน ตะวันออกจนกระทั่ง 31.12.1991
5.ความตกลงเกี่ยวกับการจัด สร้างศูนย์ศึกษาเกี่ยวกับสัตว์ (Agreement on the esta- blishment of reference centers for major animal pathogens)	14.9.1974	ไม่มีข้อจำกัด	กำหนดให้มีการเจรจาใหม่ โดยประชาคมยุโรป และ/หรือเยอรมัน
6.ความตกลงร่วมกันทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคนิคเกี่ยว กับการต่อต้านเชื้อโรคทาง เท้าและทางปาก(Scien- tific and technical cooperation agreement on combating foot-and- mouth vaccine)	20.12.1974	ไม่มีข้อจำกัด	กำหนดให้มีการเจรจาใหม่ โดยประชาคมยุโรป และ/หรือเยอรมัน
7.ความตกลงเกี่ยวกับการ สำรองวัคซีนที่ใช้เท้าและปาก (Agreement on the establishment of a reserve of foot-and mouth vaccine)	20.12.1974	ไม่มีข้อจำกัด	กำหนดให้มีการเจรจาใหม่ โดยประชาคมยุโรป และ/หรือเยอรมัน

ความตกลงที่เยอรมันตะวันออก เป็นภาคี(Sectorial agree- ments titile)	วันที่ลงนาม (Signed)	ความสมบูรณ์ทาง กฎหมาย (Validity)	ข้อเสนอของประชาคม (Proposed Commu- nity attitude)
8.ความตกลงเกี่ยวกับเครื่อง เตือนระดับกัมมันตรังสีในทะเล Baltic ในการปฏิบัติงานโรง งานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ (Agreement on moni- toring radio-activity levels in the Baltic Sea in the Ciontext of operating nuclear power stations	7.12.1984	1991	กำหนดให้มีการเจรจาใหม่ โดยประชาคมยุโรป และ/หรือเยอรมัน

ที่มา : รายงานการประชุมเกี่ยวกับ "ประชาคมยุโรปและการรวมเยอรมัน" เมื่อ 21 สิงหาคม 1990 ที่กรุงบรัสเซล (COM (90) 400 final - Volume 1)³⁷

4.3 ความตกลงพหุภาคีในองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ CMEA ความตกลงเหล่านี้มีทั้งสิ้น 25 ฉบับ แต่ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป และกระทบต่อกฎหมายประชาคมยุโรปมีอยู่ด้วยกัน 3 ฉบับด้วย ³⁸ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

³⁷Commission of the European Communities, "The Community and Germany Unification", COM (90) 400 final/1 p.54c.

³⁸European Community, The European Community and German Unification, p.48.

ความตกลงเกี่ยวกับการภาคยานุวัติสนธิสัญญาก่อตั้งเศรษฐกิจหลายฝ่าย
ของกลุ่มประเทศ CMEA

องค์กร(Organization)	ก่อตั้ง (Founded)	ระยะเวลา (Duration)	การทำความเข้าใจ (Recommended action)
1.สถาบันวิจัยนิวเคลียร์ร่วมกัน Dubha(Dubha Joint Nuclear Research Institute)	26.3.1956	ไม่มีข้อจำกัด	สนธิสัญญาดังกล่าวเป็นประโยชน์กับ Euratom จึงควรที่จะถูกนำมาพิจารณา
2.องค์การความร่วมมือในการขนส่งโดยทางรถไฟ (Organization for Rail Transport cooperation (OSShD))	1956	ไม่มีข้อจำกัด	สนธิสัญญาดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ของประชาคม (Community interest to be assessed)
3.องค์การไปรษณีย์และโทรคมนาคม(Post and Telecommunications Organization)	1957	ไม่มีข้อจำกัด	สนธิสัญญาดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ของประชาคม (Community interest to be assessed)

ที่มา: รายงานการประชุมเกี่ยวกับ "ประชาคมยุโรปและการรวมเยอรมัน" เมื่อ 21 สิงหาคม 1990 ที่กรุงบรัสเซล (COM(90) 400 final-Volume 1)³⁹

³⁹Commission of the European Communities, "The Community and Germany Unification", COM (90) 400 final/1 p.54d.

ข. สนธิสัญญาทวิภาคี ที่เยอรมันตะวันออกมีความตกลงกับประเทศอื่น ๆ และมีผลกระทบต่ออำนาจของประชาคมยุโรป⁴⁰ ซึ่งได้ถูกแบ่งออก 10 ประเภทด้วยกันคือ

1. สนธิสัญญาที่กำลังดำเนินการอยู่ในระยะ 5 ปี (1986-1990) ทางประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในสนธิสัญญาดังกล่าว ซึ่งได้แก่สนธิสัญญาที่ทำกับกลุ่มประเทศ CMEA ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับทางการค้าระหว่างรัฐสมาชิกของ CMEA โดยกำหนดให้สนธิสัญญา และพิธีสาร (Protocol) ที่ใช้บังคับอยู่ในปี ค.ศ. 1990 มีผลใช้บังคับต่อไป จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 1990 หลังจากนั้นสนธิสัญญาดังกล่าวจะไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไป เว้นแต่คณะกรรมการจะได้ออกเจตนาที่ยอมรับสนธิสัญญาทางการค้าในส่วนที่ได้กำหนดไว้ในพิธีสารเป็นรายปี

2. สนธิสัญญาระหว่างเยอรมันตะวันออกกับสหภาพโซเวียต ทางประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในสนธิสัญญาดังกล่าวโดยมีความเห็นว่าประชาคมยุโรปไม่มีความจำเป็นที่สืบทอดในสนธิสัญญาดังกล่าว แต่เนื่องจากสนธิสัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อกฎหมายของประชาคมในภายหลัง เพราะสนธิสัญญาดังกล่าวมีลักษณะเป็นการลงทุนและการร่วมทุนอื่น (Cooperatives Ventures) ระหว่างเยอรมันตะวันออกกับรัสเซีย ดังนั้นทางประชาคมยุโรปจึงยอมให้รัสเซียนำเข้าสินค้าและวัตถุดิบแทนการลงทุนไปยังดินแดนเยอรมันตะวันออกเป็นการชั่วคราวในระหว่างการดำเนินการขั้นตอนการรวมเยอรมัน

3. สนธิสัญญาระหว่างเยอรมันตะวันออกกับประเทศที่สามอื่น ๆ ทางประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในสนธิสัญญาดังกล่าว โดยมีความเห็นว่าสนธิสัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อกฎหมายของประชาคมยุโรป เพราะสนธิสัญญาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกลุ่มประเทศ CMEA ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกับประชาคมยุโรป ดังนั้นทางประชาคมยุโรปจึงได้กำหนดทำที่ในสนธิสัญญาดังกล่าวโดยกำหนดให้มีการเจรจาใหม่

4. ความตกลงทางการค้า (ยุโรปตะวันออกและเอเชีย) ทางประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในความตกลงดังกล่าว โดยมีความเห็นว่าความตกลงที่เยอรมันตะวันออกได้ทำสนธิสัญญาทางการค้า และการเดินเรือ (navigation) สามารถแบ่งออกเป็นความตกลงที่ทำกับประเทศเพื่อนบ้านในยุโรปตะวันออก และความตกลงที่ทำกับกลุ่มประเทศเอเชีย ได้แก่ ัลบาเนีย บัลแกเรีย เชคโกสโลวะเกีย โปแลนด์

⁴⁰European Community, The European Community and German Unification,, p.48-51.

สหภาพโซเวียต จีน และเกาหลีเหนือ โดยความตกลงที่ทำกับกลุ่มประเทศเอเชียสามารถยกเลิกได้โดยการแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 6 เดือน สำหรับความตกลงกับกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก CMEA นั้น ทางคณะกรรมการได้กำหนดทำที่โดยมีความเห็นว่าเป็นให้มีการเจรจาใหม่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประชาคมกับกลุ่มประเทศ CMEA เกี่ยวกับปฏิบัติอย่างชาติได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) ในกรณีที่มีความตกลงเหล่านี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับการปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งทางประชาคมยุโรปมีความเห็นว่าเป็นเรื่องของการปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งเป็นเรื่องเฉพาะ การรับรองและการปฏิบัติตามความตกลงดังกล่าวควรจะเป็นไปตามคำชี้ขาดของอนุญา-โตตุลาการหรือโดยประการอื่น (mfn treatment of individuals; recognition and execution of arbitral award, etc.)

5. ความตกลงทางการค้า (ประเทศอื่น ๆ) ทางประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในความตกลงดังกล่าว ที่เยอรมันตะวันออกได้ทำความตกลงทางการค้ากับกลุ่มประเทศต่าง ๆ ดังนี้ คือ ประเทศในกลุ่ม EFTA ; เมดิเตอร์เรเนียน และตะวันออกกลาง (Middle Eastern States) ; อาเซียนและเอเชียใต้ ; อเมริกาใต้และอเมริกากลางและบางประเทศในกลุ่ม OECD (ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา และญี่ปุ่น) โดยมีความเห็นว่าเป็นการปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งความตกลงเหล่านี้จะสิ้นสุดการใช้บังคับต่อเมื่อได้มีการประกาศเพิกถอนสนธิสัญญาเพียงฝ่ายเดียวก่อนวันที่ 30 กันยายน 1990 ซึ่งทางเยอรมันตะวันออกได้ประกาศเพิกถอนสนธิสัญญาดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว สำหรับความตกลงกับญี่ปุ่นที่อยู่นอกเหนือจากการค้าทางประชาคมยุโรปและเยอรมันตะวันตกจะทำการพิจารณาอย่างรอบคอบ

6. ความตกลงเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ทางประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในความตกลงดังกล่าวโดยมีความเห็นว่าเป็นความตกลงดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสนธิสัญญาของเยอรมันที่ใช้กับกลุ่มประเทศในอนุสัญญา Lome (Lome Convention) ความตกลงเมดิเตอร์เรเนียน (Mediterranean agreements) และความตกลงเกี่ยวกับทางการค้าและความร่วมมืออื่น ๆ ซึ่งรัฐสมาชิกของประชาคมยุโรปอาจมีการทำสนธิสัญญาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีกับประเทศที่สามเหล่านี้ได้ ดังนั้น ทางประชาคมยุโรปจึงกำหนดทำที่ให้เยอรมันตะวันตกสืบทอดสนธิสัญญาประเภทนี้

7. ความตกลงเกี่ยวกับการขนส่ง ทางประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในความตกลงดังกล่าว รายละเอียดดังต่อไปนี้

7.1 การขนส่งทางอากาศ (Air transport) ประชาคมยุโรปกำหนดให้ความตกลงเกี่ยวกับการขนส่งทางอากาศของเยอรมันตะวันออกโอนไปยังเยอรมันตะวันตกจะสืบทอดในความตกลงเกี่ยวกับการขนส่งทางอากาศของเยอรมันตะวันออก

7.2 การขนส่งทางเรือ (Shipping agreement) ประชาคมยุโรป กำหนดให้ความตกลงเกี่ยวกับการขนส่งทางเรือของเยอรมันตะวันออก โอนไปยังเยอรมันตะวันตก ถูกสืบทอดไปยังเยอรมันตะวันตก อย่างไรก็ตามสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่ประกอบไปด้วย การมีหุ้นในคลังสินค้า (cargo sharing) และส่วนของการสำรองคลังสินค้า (cargo reservation) จะอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (EEC) No. 4055/86

7.3 การขนส่งทางบก (Road transport agreements) ประชาคมยุโรปกำหนดให้ความตกลงเกี่ยวกับการขนส่งทางบกสำหรับทางการค้า และเทคนิคโอนไปยัง เยอรมันตะวันตก โดยความตกลงเหล่านี้จะอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของประชาคมยุโรป

8. ความตกลงเกี่ยวกับการกสิกรรม ประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในความ ตกลงลักษณะดังกล่าว โดยได้แยกความตกลงเกี่ยวกับการกสิกรรมออกเป็นสามส่วนด้วยกัน คือ

- 8.1 ความตกลงเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในส่วนของกสิกรรม
- 8.2 ความตกลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรักษาสัตว์ (veterinary) และเสริมสร้างสุขภาพ (plant health)
- 8.3 ความตกลงที่ให้การช่วยเหลือการพัฒนาในส่วนของกสิกรรม

โดยตกลงที่เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในส่วนของกสิกรรม และความตกลงที่ ให้การช่วยเหลือการพัฒนาในส่วนของกสิกรรม จะไม่อยู่ภายใต้การสืบทอดโดยประชาคมยุโรป ในขณะที่ความตกลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรักษาสัตว์ (Veterinary) และการเสริมสร้างสุขภาพ (plant health) เป็นเรื่องที่อยู่ในขอบเขต อำนาจของประชาคมยุโรป แต่ปรากฏว่าความ ตกลงในส่วนนี้เยอรมันเองได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะบอกเลิกการใช้บังคับความตกลงพหุภาคีดังกล่าว กับ CMEA ทางประชาคมยุโรปจึงไม่ได้กำหนดทำที่ในความตกลงของเยอรมันตะวันออก

9. ความตกลงเกี่ยวกับการประมง ประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในความ ตกลงเกี่ยวกับการประมงโดยกำหนดให้ความตกลงที่เยอรมันตะวันออกได้ทำกับ Foeroes, นอร์เว และสวีเดน เกี่ยวกับโควต้าของเยอรมันตะวันออกให้ความตกลงในเรื่องดังกล่าวกลายเป็นมา เป็น ส่วนหนึ่งของการเจรจาหนดโควต้าที่ประชาคมทำกับประเทศต่าง ๆ สำหรับในปี ค.ศ.1991 สำหรับความตกลงเกี่ยวกับการประมงที่ได้มีการทำความตกลงเป็นการเฉพาะ หรือทำความ กับ ประเทศที่อยู่ภายใต้หมู่เรือประมงของประชาคม (Community fleet) ประชาคมยุโรปได้กำหนด ทำที่ให้ความตกลงเหล่านี้ยังมีผลใช้บังคับต่อไปอย่างสมบูรณ์เฉพาะหมู่เรือประมงเยอรมันตะวันออก (East German fleet)

10. ความตกลงเกี่ยวกับสิ่งทอ ประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในความตกลงเรื่องสิ่งทอ โดยมีความเห็นว่าการทำความตกลงเกี่ยวกับสิ่งทอของเยอรมันตะวันออกเป็นเรื่องที่ยุ่งยากมาก เนื่องจากกระทบต่อความตกลงด้านสิ่งทอของประชาคมยุโรปจึงไม่ได้กำหนดให้มีการเจรจาเกี่ยวกับเรื่องสิ่งทอ

11. ความตกลงเกี่ยวกับเหล็ก ประชาคมยุโรปได้กำหนดทำที่ในความตกลงลักษณะดังกล่าวที่เยอรมันตะวันออกได้ทำความตกลงกับสหรัฐอเมริกาโดยประชาคมยุโรปกำหนดให้ความตกลงดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปจนถึงเดือนมีนาคม 1992 เนื่องจากความตกลงดังกล่าวมีลักษณะตรงกับความตกลงเรื่องเหล็ก ที่ประชาคมได้ทำกับสหรัฐอเมริกาทั้งรูปแบบ และระยะเวลาของความตกลงที่ใช้บังคับ

อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตว่าสนธิสัญญาที่ทางคณะกรรมการของประชาคมยุโรปได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณานั้น หรือเป็นสนธิสัญญาที่มีลักษณะเกี่ยวกับความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ หรือทางด้านการค้า หรือทางด้านเทคนิค ฯลฯ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรปโดยตรง โดยทั่วไปแล้วสนธิสัญญาในลักษณะดังกล่าวจะไม่โอนไปยังรัฐผู้สืบทอดจะได้ให้ความยินยอมแต่เนื่องจากสนธิสัญญาดังกล่าวมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกโดยทั่วไป เนื่องจากสนธิสัญญาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป ดังนั้นเยอรมันตะวันออกจึงต้องทำการหารือกับประชาคมยุโรปเกี่ยวกับการที่จะยอมผูกพันในสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป ซึ่งจากข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีสนธิสัญญาฉบับที่เยอรมันตะวันออกและประชาคมยุโรปได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะยินยอมผูกพันใช้บังคับสนธิสัญญาดังกล่าวตามหลักกฎหมายในเรื่องความยินยอมของรัฐ ซึ่งตรงกับหลักเกณฑ์ที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 12 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐ

สำหรับความตกลงที่ประเทศไทยทำกับเยอรมันตะวันออกนั้นมีอยู่ด้วยกันสี่ฉบับได้แก่ความตกลงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการทูต ลงวันที่ 3 กันยายน 1974 ความตกลงทางด้านการค้า ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 1980 ความตกลงเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 1987 และความตกลงเกี่ยวกับเส้นทางการบิน ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 1989 ภายหลังจากการรวมเยอรมัน เยอรมันตะวันออกได้ส่งผู้แทนมาเจรจากับประเทศไทยพร้อมกับผู้แทนจากประชาคมยุโรปเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย ระหว่างวันที่ 26-27 สิงหาคม 1991 ซึ่งการเดินทางมาเจรจากับสถานภาพของสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกภายหลังการรวมรัฐนั้น สอดคล้องกับบทบัญญัติที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 12 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐที่กำหนดให้การใช้บังคับการแก้ไขหรือการสิ้นสุดการใช้บังคับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออก ทางเยอรมันตะวันออกจะทำการหารือกับรัฐคู่ภาคี และหากสนธิสัญญาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป การหารือเกี่ยวกับสถานภาพของสนธิสัญญาของ เยอรมัน

ตะวันออกจะถูกพิจารณาโดยเยอรมันตะวันตกประชาคมยุโรปและรัฐคู่สัญญา อย่างไรก็ตามภายหลังการหารือได้มีการทำความตกลงระหว่างผู้แทนจากเยอรมันตะวันตก และผู้แทนจากประชาคมยุโรปกับผู้แทนของรัฐบาลไทย โดยกำหนดให้สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกสิ้นสุดการใช้อย่างบังคับตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 1990 ยกเว้นความตกลงเกี่ยวกับเส้นทางการบินที่จะต้องทำการหารือกันใหม่ รายละเอียดปรากฏอยู่ใน Agreed Minuted ข้อที่ 4 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 1991 เป็นที่สังเกตว่าการที่เยอรมันตะวันตก และประชาคมยุโรปได้มาหารือกับประเทศไทย ในส่วนของสนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันออกเป็นคู่สัญญานั้น เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา 12 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกไว้อย่างกว้าง ๆ ว่าจะต้องทำการหารือกับรัฐคู่ภาคีตั้งนั้นเพื่อให้ทราบสภาพของสนธิสัญญาที่เยอรมันตะวันออกเป็นภาคีว่าจะใช้อย่างบังคับต่อไปหรือสิ้นสุดการใช้อย่างบังคับ จึงต้องมาหารือกับประเทศไทย และเมื่อพิจารณาจากการที่มีข้อกำหนดให้สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกสิ้นสุดการใช้อย่างบังคับตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 1991 ประกอบกับสนธิสัญญาการรวมเยอรมันมาตรา 12 ผู้เขียนเห็นว่าการกำหนดให้สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่ทำกับประเทศไทยสิ้นสุดการใช้อย่างบังคับนับตั้งแต่วันที่มีการรวมเยอรมันอย่างสมบูรณ์เท่ากับแสดงให้เห็นว่าสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกภายหลังการรวมรัฐ ยังไม่สิ้นสุดการใช้อย่างบังคับลงทันที เพียงแต่การใช้อย่างบังคับสนธิสัญญาดังกล่าว "สะดุดหยุดอยู่" จนกว่าจะได้มีการทำความตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งว่าให้สนธิสัญญาดังกล่าวมีผลใช้อย่างบังคับต่อไป หรือให้สิ้นสุดการใช้อย่างบังคับต่อไป ซึ่งหากพิจารณาเช่นนี้หลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 12 จึงเป็นหลักกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิรัฐในส่วนของสนธิสัญญา ค.ศ. 1978 ที่วางหลักกฎหมายเกี่ยวกับความต่อเนื่องของสนธิสัญญาของรัฐเดิม (ipso jure continuity)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติที่ปรากฏอยู่ในสนธิสัญญาการรวมรัฐในมาตรา 11 ซึ่งวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบสิทธิ จะเห็นได้ว่ามีการนำเอาหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 15 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 มาปรับใช้เนื่องจากบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวได้กำหนดเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบสิทธิให้ขยายไปตามเขตแดน (moving treaties frontiers) เมื่อรัฐผู้สืบสิทธิได้รับโอนดินแดนมาจากรัฐเดิม และได้ใช้อำนาจอธิปไตยของตนขยายเข้าไปในดินแดนที่ได้รับโอนเข้ามา ซึ่งข้อเท็จจริงในมาตรา 15 มีความใกล้เคียงกับกรณีการรวมเยอรมันเป็นอย่างมาก เนื่องจากเยอรมันตะวันตกได้รับโอนดินแดนมาจากเยอรมันตะวันออก และได้ขยายการใช้อำนาจอธิปไตยของตนเข้าไปยังดินแดนที่ได้รับโอนเข้ามา ข้อเท็จจริงที่แตกต่างก็มีแต่เพียงการได้รับดินแดนตามมาตรา 15 เป็นการได้รับดินแดนมาจากรัฐเดิมแต่เพียงบางส่วน ในขณะที่การได้รับดินแดนของเยอรมันตะวันตกตามสนธิสัญญาการรวมรัฐเป็นการได้รับดินแดนมาจากเยอรมันตะวันออกทั้งหมดซึ่งโดยทั่วไปแล้วการรวมเยอรมันจะต้องนำหลักกฎหมายในเรื่องการสืบสิทธิของรัฐในกรณีที่มีการรวมรัฐมาพิจารณา

แต่เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอดเอาไว้ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรวมเยอรมันมีลักษณะใกล้เคียงกับการได้รับการได้รับโอนดินแดนตามมาตรา 15 ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น บทบัญญัติในมาตรา 11 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐเยอรมัน จึงได้นำเอาหลักการขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอดมาบัญญัติเป็นหลักเกณฑ์ในมาตรา ดังกล่าว

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในมาตรา 11 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐเยอรมัน จะเห็นได้ว่าการขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาไปตามเขตแดนนั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐผู้สืบทอดเพียงฝ่ายเดียว ดังเช่นในมาตรา 15 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดของรัฐ ค.ศ. 1978 เนื่องจากในกรณีที่สนธิสัญญามีความเกี่ยวข้องกับอำนาจขององค์การระหว่างประเทศที่มีการรวมกันทางด้านเศรษฐกิจดังเช่นประชาคมยุโรป การขยายการใช้บังคับสนธิสัญญา ดังกล่าวจะต้องได้รับความยินยอมจากประชาคมยุโรปและรัฐสมาชิกต่าง ๆ เสียก่อน ดังนั้นการที่เยอรมันตะวันตกเป็นสมาชิกอยู่ในประชาคมยุโรป และได้ยอมจำกัดอำนาจอธิปไตยของตนเกี่ยวกับการทำความตกลงทางด้านพาณิชย์เศรษฐกิจ โดยเยอรมันตะวันตกจะไม่ใช้อำนาจของตนในการทำความตกลงในลักษณะดังกล่าว เนื่องจากจะต้องกระทำผ่านประชาคมยุโรปตามข้อกำหนดของประชาคมยุโรป ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในมาตรา 11 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐจะเห็นว่ามีการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอดคล้องกับหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดรัฐ ค.ศ. 1978 โดยนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาปรับใช้โดยอนุโลม เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอดในกรณีที่มีการรวมรัฐ อีกทั้งบทบัญญัติในมาตรา 11 ยังแสดงให้เห็นว่าบทบัญญัติในมาตรา 15 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบทอดของรัฐ ค.ศ. 1978 ที่วางหลักเกณฑ์ให้สนธิสัญญาของรัฐผู้สืบทอดขยายการใช้บังคับไปโดยอัตโนมัติ ไม่อาจนำมาใช้ได้อย่างสมบูรณ์เมื่อมีการสืบทอดของรัฐเกิดขึ้น เนื่องจากในปัจจุบัน "รัฐ" แต่ละรัฐต่างก็เป็นสมาชิกอยู่ในองค์การระหว่างประเทศที่มีการรวมกันทางด้านเศรษฐกิจอย่างจริงจังเช่นเดียวกับประชาคมยุโรป หรือสหภาพยุโรปในปัจจุบัน ซึ่งองค์การระหว่างประเทศเหล่านั้นจะเป็นผู้ทำความตกลงสนธิสัญญาบางประเภทแทนรัฐสมาชิกและขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาดังกล่าวมายังดินแดนของรัฐสมาชิก ดังนั้น การขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาจึงไม่ได้ตกอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐผู้สืบทอดแต่เพียงฝ่ายเดียวเพราะรัฐผู้สืบทอดจะต้องได้รับความยินยอมจากองค์การระหว่างประเทศนั้นเสียก่อนในการอนุญาตให้ขยายการใช้บังคับสนธิสัญญาดังกล่าวได้

สำหรับบทบัญญัติในมาตรา 12 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐเยอรมัน ซึ่งวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออก ซึ่งเป็นรัฐเดิมภายหลังการรวมเยอรมัน จะเห็นได้ว่าการวางหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 31

ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 ที่กำหนดให้สนธิสัญญาของรัฐเดิมยังมีผลใช้บังคับต่อไปในดินแดนของรัฐเดิมภายหลังการรวมรัฐตามหลักความต่อเนื่องของสนธิสัญญา (ipso jure continuity) เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา 12 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐเยอรมันกำหนดให้การทำความตกลงเกี่ยวกับใช้บังคับ การแก้ไข การสิ้นสุดการใช้บังคับสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกทางเยอรมันตะวันตกจะทำการหารือกับรัฐคู่สัญญาในสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออก ดังนั้นหากยังไม่มีหารือกับรัฐคู่สัญญาของเยอรมันตะวันออก การที่จะลงความเห็นว่าสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกสิ้นสุดการใช้บังคับโดยอัตโนมัติก็คงจะไม่ถูกต้องนัก ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าบทบัญญัติในมาตรา 12 ข้างต้นควรที่จะตีความว่า สนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกยังมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะได้มีการหารือกับรัฐคู่สัญญาของเยอรมันตะวันออก เพื่อหาข้อยุติเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาเหล่านั้น อย่างไรก็ตามเป็นที่สังเกตว่าบทบัญญัติในมาตรา 12 ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันออกที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมยุโรป โดยกำหนดให้เยอรมันตะวันตกและประชาคมยุโรปเป็นผู้ทำการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้บังคับสนธิสัญญาหรือการกำหนดเกี่ยวกับใช้บังคับสนธิสัญญาดังกล่าว ซึ่งหลักเกณฑ์ข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงบทบาทขององค์การระหว่างประเทศที่มีอยู่เหนือรัฐผู้สืบสิทธิในการเข้ามาร่วมพิจารณาสนธิสัญญาของรัฐเดิม เมื่อสนธิสัญญาของรัฐเดิมเกี่ยวข้องกับอำนาจของประชาคมเหล่านั้น แม้ว่าโดยทั่วไปแล้วการพิจารณาเกี่ยวกับการสืบสิทธิในสนธิสัญญาเป็นเรื่องของรัฐผู้สืบสิทธิกับรัฐคู่สัญญาในสนธิสัญญาของรัฐเดิมก็ตาม ด้วยเหตุนี้บทบัญญัติในมาตรา 12 ของสนธิสัญญาการรวมรัฐเยอรมันจึงมีทั้งส่วนที่สอดคล้องกับหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 เนื่องจากมีการนำหลักกฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับความต่อเนื่องของสนธิสัญญา (ipso jure continuity) และหลักความยินยอมของรัฐมาพิจารณาสนธิสัญญาของเยอรมันตะวันตก และส่วนที่เพิ่มเติมไปจากหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 31 เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา 12 เป็นการเพิ่มหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสนธิสัญญาของรัฐเดิม โดยกำหนดให้องค์การระหว่างประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาสนธิสัญญาของรัฐเดิม เมื่อสนธิสัญญาเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับอำนาจขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการพิจารณาสนธิสัญญาของรัฐเดิมที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 31 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐ ค.ศ. 1978 กำหนดให้รัฐผู้สืบสิทธิและรัฐคู่สัญญาในสนธิสัญญาของรัฐเดิมเป็นผู้พิจารณาเกี่ยวกับการใช้บังคับหรือการสิ้นสุดการใช้บังคับสนธิสัญญาของรัฐเดิมเท่านั้น